

МОБИЛНОСТ

E-MAIL: CONTACT@MOBILNOST.MK

WWW.MOBILNOST.MK

БРОЈ 98, ОКТОМВРИ 2021

ОДБЕЛЕЖАН СВЕТСКИ ДЕН
НА ЦЕРЕБРАЛНАТА ПАРАЛИЗА

ОДРЖАН РЕПУБЛИЧКИ КВИЗ НАТПРЕВАР

ОДРЖАНИ ПАРАОЛИМПИСКИ ИГРИ ВО ТОКИО

ОДРЖАН МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ ВО СТРУМИЦА

МОБИЛНОСТ

ГЛАСИЛО НА НАЦИОНАЛНИОТ СОУЗ НА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ НА МАКЕДОНИЈА МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА

Издавач:
МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА

Уредувачки одбор:
Главен и одговорен уредник:
Бранимир Јовановски

Одговорни уредници:
Митко Фидановски
д-р Нико Јанков

Издавачки совеш:
Бранимир Јовановски
д-р Нико Јанков
Елица Трпковска
Стеван Ангелески
Буран Бала
Дејан Гоѓиевски
Велибор Јакимовски
Дивна Таневска
Михајло Михајлов
Горан Здравков
Горан Войновски

Лекцијор:
Валентина Бачваровска

Агенаса:
Национален сојуз на
лица со телесен инвалидитет
Мобилност Македонија
Ул. „11 Октомври“ бр. 42/а – Скопје
Тел: (02) 3 211 280

Жиро сметка:
300000000106445
Комерцијална Банка

Печатено во 1200 примероци
Излегува тримесечно
Број 98, Октомври 2021
Со решение бр. 01-483/2 од
16.05.1994 год. весникот
„Феникс 86“ е запишан
во регистарот на весниците

Дизајн и комијуцерска јодгашовка
Далибор Јовановски

Печаш:
„Фокус прнт“ – Скопје

Весникот е бесплатен.

• СОДРЖИНА	2
• ЗВОР НА УРЕДНИКОТ	2
• ОДРЖАНА СЕДНИЦА НА УПРАВЕН ОДБОР НА МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА	3
• НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ ОТВОРИ БЕСПЛАТНА ТЕЛЕФОНСКА ЛИНИЈА 0800 54321 ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА НЕДОСЛЕДНОСТИ ПРИ СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ	4
• ПУШТЕНО ВО УПОТРЕБА ПРВОТО ИНКЛУЗИВНО ИГРАЛИШТЕ ЗА ДЕЦА ВО ДОЈРАН	4
• РАБОТНА СРЕДБА ПОМЕГУ ЕКСПЕРТИ ОД МТСП И ПРЕТСТАВНИЦИ НА НСИОМ	5
• СЕМИНАР ЗА ПРИСТАПНОСТ НА СУДОВИТЕ	6
• МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА ГО ОДБЕЛЕЖА 6 ОКТОМВРИ – СВЕТСКИОТ ДЕН НА ЦЕРЕБРАЛНА ПАРАЛИЗА	6
• ЈАВНА РАСПРАВА НА ТЕМА: „СОСТОЈБАТА И ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ ВО ОПШТИНА ГЕВЕЛИЈА“	7
• ЈАВНА ДЕБАТА ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СОРАБОТКА МЕГУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЛИЦА СО ПОПРЕЧНОСТ, НОВИНАРИТЕ И НАДЛЕЖНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	9
• МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ НА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ „СТРУМИЦА 2021“	10
• 27. РЕПУБЛИЧКИ КВИЗ НАТПРЕВАР, ПРВО МЕСТО ЗА МОБИЛНОСТ КОЧАНИ	12
• УЧЕСТВО НА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ЗДРУЖЕНИЕТО „КОАЛИЦИЈА СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ“	13
• ПАНДЕМИЈАТА ОД НАШ АГОЛ	15
• ЈАВЕН ОГЛАС ЗА ИСКАЖУВАЊЕ НА ПОТРЕБА ОД ИНВАЛИДСКА КОЛИЧКА И ЕЛЕКТРОМОТОРНИ ДОДАТОЦИ	16
• НАГРАДНА ИГРА	17
• ПАРАОЛИМПИСКИ ИГРИ ТОКИО 2020 – ХРОНОЛОГИЈА	17
• КОНЦЕРТ ВО ОПШТИНА ПЕТРОВЕЦ „ОД ГРАД КОН ПЕРИФЕРИЈА“	24
• КРЕАТИВНАТА РАБОТИЛНИЦА И ПРИЈАТЕЛИТЕ ВО АСАМАТИ	25
• ЗГОЛЕМЕНА ПРИСТАПНОСТ НА АНТИЧКИОТ ЛОКАЛИТЕТ „ХЕРАКЛЕЈА“	26
• ПОЧЕТОК НА ПРОЕКТОТ „АЛТЕР ТРИП“	26
• ЗУМ-КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПРИСТАПНОСТА	26
• БИЉАНА ТОДОРОВСКА СО ГЛАВНА НАГРАДА НА КОНКУРСОТ ЗА ПОЕЗИЈА ВО СТРУГА	27
• ЗАВРШНА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ОССЗ – БИТОЛА	27
• УПРАВЕН ОДБОР НА „МОБИЛНОСТ БИТОЛА“	28
• „АЛТЕР ТРИП“ СЕ ДВИЖИ	28
• ПРВ СОСТАНОК НА ПАРТНЕРИТЕ ВО ПРОЕКТОТ „АЛТЕР ТРИП“ ВО СОЛУН	29
• РЕЗУЛТАТИ ОД СОЦИЈАЛНО МАПИРАЊЕ	29
• „МОБИЛНОСТ БИТОЛА“ НА САЕМ ЗА КАРИЕРА	30
• „МОБИЛНОСТ БИТОЛА“ НА „СТРУМИЦА ОПЕН“	30
• ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО АТЛЕТИКА 2021	31
• ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО СТРЕЛАШТВО 2021	33
• ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ПИНГ-ПОНГ	35
• 33. ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ШАХ ЗА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ	36
• МЛАДИНСКОТО ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ШАХ „СТРУГА 2021“	37
• ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО НА МАКЕДОНИЈА ВО ШАХ ЗА 2021	38
• НАСТАП НА СПОРТИСТИ ОД „МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА“ НА 29. РЕПУБЛИЧКИ СПОРТСКИ ИГРИ НА СПИКС	39
• РЕПУБЛИЧКИ СПОРТСКИ ИГРИ НА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ ВО ПИНГ ПОНГ	40
• РАБОТНА СРЕДБА СО DR. ABDELRAZAQ BANIRASHEED, ПРЕТСЕДЕТАЛ НА АСОЦИЈАЦИЈАТА НА ЗАПАДНОАЗИСКИ ПАРАОЛИМПИСКИ КОМИТЕТИ	41
• УНИВЕРЗИТЕТСКАТА КЛИНИКА „СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ“ ПОНУДИ МЕДИЦИНСКА ГРИЖА ЗА ПАРАОЛИМПИЦИТЕ	41
• ЗЛАТЕН И СРЕБРЕН МЕДАЛ ЗА ОЛИВЕРА НАКОВСКА БИКОВА НА СВЕТСКИОТ КУП ВО НОВИ САД, СРБИЈА	42
• ОДРЖАН ПРЕТРЕГИСТРАЦИСКИ СОСТАНОК (НА ДЕЛЕГАЦИЈАТА ОД ПАРАОЛИМПИСКИОТ КОМИТЕТ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА) СО ПРЕТСТАВНИЦИТЕ НА „ТОКИО 2020“	43
• ОБЈАВЕНА ПРВАТА ОФИЦИЈАЛНА ПАРАОЛИМПИСКА ВИДЕОИГРА ВО СВЕТОТ „THE PEGASUS DREAM TOUR“	43
• ЗАВРШНИ ПОДГОТОВКИ ПРЕД ЗАМИНУВАЊЕ ЗА ТОКИО 2020 ПАРАОЛИМПИСКИ ИГРИ	44
• СКОПЈЕ ОПЕН ШАХОВСКИ ФЕСТИВАЛ 2021	44

ЗБОР НА УРЕДНИКОТ,

Уште една година полека се движи кон крајот во знакот на пандемијата од Ковид-19, вирус кој драматично го смени секојдневието на обичните граѓани, нансувајќи несогледиви последици по здравјето на луѓето, но и по економиите на државите.

Мобилност Македонија и во вакви услови се обидуваше да делува максимално, пред се да им помага на своите членови во остварувањето на стекнатите права, но и да се вклучи во разни кампањи и тематски работилници за зголемување на нивото на јавната свест за подобрување на правата и положбата на лицата со телесен инвалидитет.

Активно се вклучивме во работата на координативното тело за следење на имплементацијата на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со инвалидност, кое функционира во рамките на канцеларијата на Правобранието на Република Северна Македонија, потоа активно се вклучивме во Проектот кој се одвива во рамките на Министерството за труд и социјална политика, во соработка со Светска банка, а кој се однесува на системот на социјално осигурување, во чии рамки е и активноста за воспоставување на централно координативно тело за проценка на инвалидност.

Објавивме Јавен повик за пријавување на заинтересирани лица за инвалидски колички на електромоторен погон (оние кои не можат да го остварат правото преку ФЗОМ), како и за електромоторни додатоци за придвижување на инвалидски колички, стартувавме со втората фаза за реновирање на објектите за опоравок и рехабилитација во Охрид, го одбележивме Светскиот ден на лицата со церебрална парализа и го спроведовме дваесет и седмото издание на Републичкиот квиз натпревар на лицата со телесен инвалидитет.

Учествувавме и на Паралимписките игри во Токио, кои се одржаа под силни мерки за заштита од ширење на инфекција од Ковид-19, и тоа со голем успех бидејќи и во такви услови нашата спортистка Оливера Наковска Бикова избори финале, освојувајќи го конечното шесто место во дисциплината воздушен пиштол.

За сето ова и за уште многу други активности можете да се информирате во овој број на нашето гласило.

Да, како што пишав и на почетокот, уште една година полека се движи кон крајот во знакот на пандемијата од Ковид-19, но ние подготвено ги пречекуваме предизвиците кои стојат пред Мобилност Македонија и остануваме максимално активни до крајот на истата.

Бранимир Јовановски

ОДРЖАНА СЕДНИЦА НА УПРАВЕН ОДБОР НА МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА

На 25.09.2021 година, во Охрид, се одржа дванаесеттата седница на Управниот одбор на Мобилност Македонија. На седницата беше усвоен записникот од претходната седница одржана на 06.07.2021 година, а потоа претседателот ги информираше членовите на Управниот одбор за одржаните активности помеѓу двете седници. По потврдување на одлуките кои претходно беа донесени по електронски пат за користење на две гарсоњери од параолимпијците за завршни подготвки пред заминување за Токио, како и за исплатата на дотација за редовна дејност, беа донесени нови одлуки меѓу кои да се објави јавен повик во два печатени весници, еден на македонски и друг на албански јазик, за пријавување на заинтересирани лица со телесен инвалидитет за набавка на инвалидски колички на електромоторен погон за кои имаат потреба а правото не можат од некоја причина да го остварат преку ФЗОМ, како и за електромоторни додатоци за инвалидски колички, и тоа од обезбедените програмски средства за 2020 и 2021 година. Беше донесена одлука да се продолжи со реновирање на објектите за опоравок и рехабилитација во Охрид од програмските средства определени за користење во 2021 година. Се предвидува да се извршат работи во објектите за позиции во три групи: градежно занаетчиски работи; молерско-фарбарски работи; и изведување на стolarски работи. Исто така запади зголемени цени пред се на бензин, минимално беше зголемен и месечниот надоместок на домаќинот кој врши обиколка и се грижи за одржување на објектите од 1.500,00 на 2.000,00 денари месечно во месеците кога нема активност во објектите. По барање од Мобилност Велес им беше одобрена набавка на 200 литри нафта за греење за потребите на работење на клубот во зимските месеци.

Б.Јовановски

НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ ОТВОРИ БЕСПЛАТНА ТЕЛЕФОНСКА ЛИНИЈА 0800 54321 ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА НЕДОСЛЕДНОСТИ ПРИ СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ

Тимот за мониторинг на имплементацијата на Конвенцијата за правата на лицата со попреченост (КПЛП), при Одделот за заштита на правата на децата и лица со попреченост, кај Народниот правобранител, а во координација со сите граѓански организации кои се дел од независниот мониторинг механизам (НММ), го реиницира проблемот со пописните прашања кои се однесуваат на лицата со попреченост, и на 13. 8. 2021 година повторно се обрати до директорот на Државниот завод за статистика (ДЗС) со Препорака итно да се направи корекција, промена, односно подобрување на содржината на Прашалниците кои ќе се користат при реализирање на претстојниот попис, при што сериозно ќе бидат земени предвид мислевната, забелешките и сугестиите дадени од организациите кои се дел од механизмот за мониторинг, а чии автентични ставови и реакции беа нотирани во дадената Препорака. Од страна на ДЗС, на ден 23. 8. 2021 ни беше доставен одговор во кој е наведено дека: „Пописот претставува најмасовна статистичка акција преку која се прибираат голем број податоци за единиците кои се предмет на попишување. Во таа смисла, не постои можност да се приберат сите барани податоци од различни категории субјекти, бидејќи на тој начин значително ќе биде оптоварена самата статистичка пописна акција... со Пописот се планира да биде прибран сет на податоци кои се однесуваат на наведената категорија на лица, преку што ќе може да се креираат бази на податоци во кои понатаму, преку конкретизирање на соодветно статистичко истражување, ќе може да се приберат голем број податоци со потребен квалитет на наведените категории лица.“

Дополнително Народниот правобранител, на 13. 8. 2021 се обрати со Информација и до Националното координативно тело (НКТ) за имплементација на Конвенцијата за лица со попреченост при Владата на РСМ, со цел сериозно да ја разгледа дадената Препорака до ДЗС и согласно надлежностите да преземе мер-

ки со цел унапредување на процесот на собирање на податоци, кои ќе овозможат формулирање и имплементирање политики за спроведување на КПЛП. НКТ го информирале Народниот правобранител дека договориле работен состанок со директорот на ДЗС со цел разговор околу ставовите, потребите, можностите и аспекти за наведените барања содржани во Препораката. Состанокот беше одржан на ден 27. 8. 2021 година во Владата на РСМ и на истиот, поради потребата од придржување до протоколите заради спречување на ширењето на ковид-19 присуствува неколку претставници на НММ. Известувањето од одржаниот состанок е во прилог на оваа порака.

Дополнително, Ве известуваме, дека Народниот правобранител отвори бесплатната телефонска линија 0800 54321 на која граѓаните ќе можат да пријавуваат евентуални нерегуларности при спроведувањето на пописот и дека на овој телефонски број можете да се обратите при евентуално соочување со извесни проблеми при пописната акција.

Очекуваме дека како наши партнери во НММ, со цел заштита и унапредување на правата на лицата со попреченост, ќе добиеме и повратни информации/известувања за случаи поврзани со попречување на правата на лицата со попреченост, и тоа не само во врска со претстојниот Попис, туку и со локалните избори кои следат, како и воопштено со евентуалните проблеми со кои се соочуваат лицата со попреченост во остварувањето на правата. За каква било информација или совет, Ви стоиме на располагање, при што Ве охрабруваме да контактирате со советниците од тимот за мониторинг при Народниот правобранител на тел. 3129335 локал 570.

Напоменуваме дека истата телефонска линија ќе биде во функција на граѓаните за да можат да пријавуваат евентуални нерегуларности и при спроведувањето на локалните избори.

Б. Јовановски

ПУШТЕНО ВО УПОТРЕБА ПРВОТО ИНКЛУЗИВНО ИГРАЛИШТЕ ЗА ДЕЦА ВО ДОЈРАН

Проектот за изградба на инклузивни детски игралишта, што „Мобилност Македонија“ го спроведува во партнеријски однос со Министерството за труд и социјална политика, оваа година беше реализиран со поставување на инклузивни реквизити на детското игралиште во Дојран, во Градскиот парк, до патеката за пешаци покрај езерото. Локалната власт од Дојран одобрли локација на атрактивно место со површина од 180 метри квадратни, доволна за поставување на 4 инклузивни реквизити.

Општината со свои средства го извршила тампонирањето на теренот и постави урбана опрема (клупи, корпи за отпадоци, осветлување и сл.). Поради започнатиот процес на локални избори, како и заштита од ширење на вирусот ковид-19, изостана свечено пуштање во употреба на првото инклузивно детско игралиште во општина Дојран.

С. Прчева

РАБОТНА СРЕДБА ПОМЕГУ ЕКСПЕРТИ ОД МТСП И ПРЕТСТАВНИЦИ НА НСИОМ

Во рамки на Министерството за труд и социјална политика се спроведува проект со Светска банка за системот на социјално осигурување, во чии рамки е и активноста за воспоставување на централно координативно тело за проценка на инвалидност.

Во врска со оваа активност ангажирани се консултанти кои одржуваат состаноци со сите инволвирали чинители во системот за проценка на инвалидност.

На 07.10.2021 година се одржа состанок на експертите со претставници на националните инвалидски организации.

Од страна на МТСП присуствуваа: Проф. Д-р Светлана Трбојевиќ - експерт

кои нашите членови ги имаат во врска со работата на Комисиите за определување на надоместок за нега и помош од друго лице и Комисијата за определување на надоместок за попречност, како што се недоволно термини за закажување на контролни прегледи, премногу временни решенија иако здравствената состојба очигледно не може да се подобри, потоа за Комисијата на ИПК за оцена на степен на инвалидност и определување на инвалидска пензија, за нивното повеќекратно одбивање да им доделат пензија на лицата со инвалидност, за проблемите кои ги имаат вработените лица со инвалидност пред се во заштитните организации како што се прекувремено рабо-

по социјална политика, Лорита Андреева - експерт по специјална рехабилитација и едукација, Гоце Јанкоски - локален координатор, Горан Анчевски - експерт по финансии и Миодраг Марковиќ - експерт по информатика. Мобилност Македонија на оваа средба ја претставува претседателот, Бранимир Јовановски и генералниот секретар, Софка Печева. На средбата ги истакнавме проблемите

теје, непочитување на слободни денови и празници од страна на работодавачите, малку денови определени за одмор, ниски плати, неможност за напредување во кариера и сл.

Ова активноста за воспоставување на централно координативно тело за проценка на инвалидност ќе продолжи и во следните месеци.

Б.Јовановски

СЕМИНАР ЗА ПРИСТАПНОСТ НА СУДОВИТЕ

На 24 јуни 2021 година во хотелот „Солун“ во Скопје се одржа семинар за пристапност на судовите, а како претставници на „Мобилност Македонија“, активно учествуваа нашите членови Митко Фидановски и Сотир Јовановски. На настанот искрпно и забележано излагање имаше Митко Фидановски, чија долгогодишна кариера како правник е токму во Судот во Битола.

Од другите здруженија активно учество зеде и Василчо Илиев. Ваквите активности на нашите членови се за поздрав и се надеваме дека ќе продолжат и во иднина.

Прим. д-р Нико Јанков

МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА ГО ОДБЕЛЕЖА 6 ОКТОМВРИ – СВЕТСКИОТ ДЕН НА ЦЕРЕБРАЛНА ПАРАЛИЗА

На 6. 10. 2021 година, во ДХО „Даре Џамбаз“ се одржа одбележување на 6 Октомври-Светскиот ден на церебрална парализа. Покрај претседателот на „Мобилност Македонија“, Бранимир Јовановски, за настанот и потребите на лицата со церебрална парализа, како и за она што институциите на државата направиле за ова популација, говореа и: Горан Стојчевски, претставник на лицата со церебрална парализа од Мобилност Скопје, Милован Живковиќ - советник на премиерот за социјални прашања, Спасе Додевски - претседател на Националното координативно

тело за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со инвалидност, Владимир Лозановски - претставник на Министерството за труд и социјална политика, Душан Томшиќ - претставник на Министерството за образование и наука, д-р Весна Костиќ-Ивановиќ - Државен советник за следење на имплементацијата на Конвенцијата за правата на лица со попреченост при Народен правобраниел, и Даниела Стојановска Џинговска - претседател на Комисијата за ортопедски помагала при ФЗОМ.

Претседателот Јовановски во свое-

то излагање истакна: „Церебралната парализа е несакан глобален феномен. Светскиот ден на церебрална парализа, кој се одбележува секоја година на 6 октомври, има за цел да не потсети дека во светот денес живеат повеќе од 17 милиони луѓе погодени од ова нарушување. Церебралната парализа е еден од најчестите телесни попречности што, за жал, ги погодува најранливите меѓу нас - децата. Дополнително, церебралната парализа останува присутна низ текот на целиот животен век на детето без ефикасен лек за целосно закрепнување, но со можност, со примена на одредени медицински третмани, физикални вежби, ортопедски помагала и оперативни зафати, истата значително да се подобри.“

Церебралната парализа не е болест

Со цел правилно да се согледа церебралната парализа, важно е да се каже дека таа не е болест. Всушност, церебралната парализа се смета за нарушување, а ефектите и последиците од церебрална парализа се разликуваат од личност до личност. Тие вклучуваат од слабост во едната или двете раце, епилепсија, интелектуална попреченост, до целосна неспособност да се контролира движењето.

Светскиот ден за церебралната парализа треба да промовира инклузија

Еден од поголемите цели на Светскиот ден на церебралната парализа е да промовира поинклузивно општество за лицата со церебрална парализа. Еден од начините да се постигне ова е да се едуцира светот за фактот дека церебралната парализа не е изолирано нарушување. Во многу општества, луѓето со церебрална парализа или се жалат дека се презаштитени - или на нив се гледа со доза на сомневање. Во други, пак, празноверието оди дури дотаму што некои култури во светот веруваат дека мајката била проколната бидејќи направила нешто погрешно за време на бременоста штом нејзиното дете е родено со церебрална парализа. Светскиот ден на церебралната парализа е можност сите засегнати да преземат акции што ќе доведат до поотворени умови и поинклузивни општества.

Ајде, годинава, сите ние да станеме катализатор на промени и секој на свој начин, и во рамките на своите можности, да придонесе кон подобрувањето на животот на лицата со церебрална парализа.

А нивниот живот не е нималку розов, ниту лесен или единствен. Лицата со церебрална парализа, нивните најблиски, родителите, браќата, сестрите, силно ја чувствуваат недоволната грижа од општеството за подобар, посигурен, посамостоен и посодржан живот, и тоа во повеќе аспекти од нивното секојдневие.

Потполно сме свесни дека денес можеби нема да решиме ниту едно нивни суштинско прашање или потреба, дека нема да разјасниме некоја битна недоволница или дилема, но можеме и треба, да спомнеме дел од суштинските проблеми кои им го отежнуваат животот, прашања и иницијативи кои подолго време чекаат на реализација, започнувајќи притоа континуирани активности со надлежните институции за нивно конечно и позитивно разрешување.

А, кој може посилно да проговори за потребите на лицата со церебрална парализа, ако не самите тие.“

„Ништо за нас, без нас.“

B. Јовановски

ЈАВНА РАСПРАВА НА ТЕМА: „СОСТОЈБАТА И ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА ЛИЦАТА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ ВО ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА“

Во организација на Центарот за поддршка на НВО-Гевгелија, во соработка со Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС) и Националниот младински совет на Македонија (НМСМ), на 17. 6. 2021 година, во хотелот „Аполлонија“ во Гевгелија, беше организирана јавна расправа на тема „Состојбата и предизвиците на лицата со телесен инвалидитет во општина Гевгелија“.

Воведничари на настанот беа: Сашо Поцков - градоначалник на општина Гевгелија; Даниела Гошева-Кангова - Здру-

те лица за надминување на урбани бариери, било во рамките на финансиската поддршка на здруженијата или во олеснувањето на пристапот за нормално функционирање. Бидејќи градиме еднакво општество за сите, со креирање политики за инклузивност и квалитетен живот за сите граѓани, без разлика на полот, верата, националноста или кои било други разлики“, истакна Поцков.

Претседателот на Здружението на лица со телесен инвалидитет од Гевгелија – „Мобилност Гевгелија“, Даниела

Кангова-Гошева, во своето обраќање посебен акцент стави на бариерите со кои се соочуваат лицата со телесен инвалидитет: „Иако сме 21 век и за пристапноста на лицата со телесен инвалидитет треба да зборуваме како за веќе решен проблем, сепак, се соочуваме со бариери кои го попречуваат нормалното функционирање. И, тоа поради висината на тротоарите и немањето пристапни рампи секаде, импровизираните вертикални и коси рампи или воопшто немањето обезбеден пристап во јавните институции, немање можност за јавен превоз поради неадаптирани возила и ограничување на можноста за вработување поради претходно наведените причини“.

Претседателот на „Мобилност Македонија“, Бранимир Јовановски, како воведничар на јавната расправа имаше за задача да ги опише состојбата, можностите и предизвиците на лицата со телесен инвалидитет за полесно вклу-

чување во општествениот живот, со цел учесниците да бидат информирани и запознаени со ситуацијата и начините за подобрување на личниот и социјално-економски живот на лицата со телесен инвалидитет. Тој во своето излагање истакна дека локалната самоуправа треба

заложбите на „Мобилност Македонија“ во подобрување на правата и положбата на лицата со телесен инвалидитет: „Голем дел од нашите активности се насочени кон подигањето на нивото на јавната свест на граѓаните и институциите за потребите на лицата со инвалидност,

голема партципативност при подготвувањето на текстот на законите. Секако дека како Сојуз активно дејствувааме и во донесување на позитивни законски решенија и во други области, горди сме што успеавме да ги подобриме решенијата за нашите членови во Законот за

да направи добра дијагностика на сите недостатоци во градот кога станува збор за лицата со телесен инвалидитет и да изнајде соодветни решенија опфатени во програмите каде што ќе бидат застапени повеќе елементи на пристапност, како би се воспоставил функционален систем за социјална интеграција на ваквите лица. И тоа, најмногу во делот на пристапноста при изградба и реконструкција на улици која зависи од инвентивноста на архитектите, бидејќи, некои промени не бараат големи фискални импликации, туку бараат по-голема свесност. Притоа, ги нагласи и

за тоа каков вид на поддршка или адаптација им е потребна, за да се чувствуваат еднакви и рамноправни со другите. Активно учествуваме при донесување на законски решенија кои се однесуваат на лицата со телесен инвалидитет, во онаа мера во која сме консултирани, па дури и повеќе бидејќи, честопати успеваме да дојдеме до работни материјали на законите и иницијативи за нивна измена и дополнување самостојно. Секогаш нашите предлози и сугестиии биле разгледувани со најголемо внимание од работните групи во институциите, се стекнавме со препознатливост и се по-

здравствена заштита, да придонесем за впишување на нови, модерни и софистицирани ортопедски помагала, пред сè стандардно лесни и активни инвалидски колички, хидраулични повеќеоскни коленски зглобови, динамични стапала и целосно електронска натколена протеза, за нашите членови со натколена ампутација. Всушност, поддршка или адаптација им е потребна за да се чувствуваат еднакви и рамноправни со останатите“ – истакна Јовановски. На крајот од неговото излагање го потенцираше тековниот проблем на лицата со телесен инвалидитет, но и на дру-

гите лица со инвалидност од нашата држава, за неможноста за закажување на контролен преглед преку системот „Мој термин“ до Комисијата за определување на право за добивање на надоместок за него и помош од друго лице, или надоместок за попреченост. Многу лица имаат привремени решенија за користење на ова право, меѓутоа пред истекот на важењето на истите не можат да закажат контролен преглед навреме и го губат правото на надоместоци, не по нивна вина. Дискутираме за овој проблем со МТСП и очекуваме да се зголеми бројот на комисиите или да се зголеми бројот на термините на комисиите за закажување преку системот Мој термин, како би се надминал акутна состојба и состојбата да биде ставена под контрола. Предложивме лицата со трајни оштетувања, без можност за подобрување на состојбата, веднаш да добиваат трајни решенија за користење на правото, а исто така и да не го губат правото лицата кои од оправдани причини, поради недостаток или мал број на термини, не можат да закажат контролен преглед.

Цветковски пред присутните ги презентираше новите мерки и измени во Законот за социјална заштита кои се во процедура, а се во корист на лицата со попреченост. Како објавени повиди за добивање грант за развој на социјални услуги во Република Северна Македонија, со цел да се поддржи спроведувањето на процесот на деинституцијализацијата и да се зајакне вклучувањето на децата и лицата со попреченост во општеството, преку развој на одржливи социјални услуги во заедницата, во прв ред, услуги за поддржано живеење (домување) во заедницата и средства за други иновативни услуги во заедницата од страна на општините, здруженијата или приватни даватели на услуги. Додека, Тошева од Црвен крст - ОО Струмица, ги сподели позитивните искуства на корисниците на услугата персонална асистенција во домот, како мотивација оваа услуга да биде повеќе афирмирана во општината и да ја користат и лицата со попреченост во Гевгелија, но и да се зголеми бројот на даватели, со претходно стекната лиценца на обука за персонален асистент.

Б. Јовановски

ЈАВНА ДЕБАТА ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧНОСТ, НОВИНАРИТЕ И НАДЛЕЖНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија – „Мобилност Македонија“, со свои претставници учествуваше на јавната дебата која се однесуваше на соработката на организациите на лицата со попреченост со медиумите и институциите.

Оваа јавна дебата се организира во рамки на проектот „Партнерство, застапување и комуникација за ефикасна инклузија на лицата со попреченост“. Проектот го спроведуваат Македонскиот институт за медиуми и Националниот совет на инвалидски организации со поддршка преку програмата „Цивика Мобилитас“.

„Кон инклузивно образование – клучни чекори за обезбедување на образование за сите деца“ и Приоритети за обезбедување ефективна здравствена заштита за сите деца и лица со попреченост“.

Во сите панел-дискусији учествуваше по еден претставник од институциите: Министерство за труд и социјална политика, Министерство за образование и Министерство за здравство. По еден претставник од Националниот сојуз на глуви и наглуви лица, Националниот сојуз на слепи и слабовидни лица и од Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија – „Мобил-

Цел на јавната дебата беше да се идентификуваат и мапираат клучните проблеми и предизвици во соработката меѓу овие засегнати страни и да се воспостават одржливи врски меѓу нив во функција на поефикасно застапување на правата на лицата со попреченост.

На јавната дебата учесниците опфаќаја три панел-дискусији на теми: „Предизвици и перспективи во секторот за социјална заштита и социјални услуги“,

„Националниот сојуз на лица со попреченост“ и од „Цивика мобилитас“.

На панелистите и на учесниците на јавната дебата им се обратија и претставници од: Македонскиот институт за медиуми, Националниот совет на инвалидски организации, Националното координативно тело за имплементација на Конвенцијата на ОН за правата на лицата со попреченост и од „Цивика мобилитас“.

„Мобилност Македонија“ учествуваше во работниот протокол на третиот панел кој се однесуваше на Приоритети за обезбедување ефективна здравствена заштита за сите деца и лица со попреченост. Притоа, беа презентирани приоритетите на „Мобилност Македонија“ кои се однесуваат на: непристапност на здравствените објекти, недоволна асистивна лекарска опрема и апаратура, неможноста на користење на бањско-климатско лекување за одредени дијагнози како потреба од перманентна медицинска рехабилитација, обезбедување квалитетни и функционални ортопедски помагала и друго.

Беше потенцирано дека поголем број од проблемите на лицата со телесен инвалидитет се присутни повеќе години и сè уште не се решени. Некогаш тоа се должи на тешкотиите во комуникацијата со институциите во државата и нивната инертност во однос на решавање на потенцираните потреби, а некогаш од потребата од обезбедување

на дополнителни финансиски средства. Сепак, имаме коректен партнеришки однос со дел од институциите на државата, пред сè со Министерството за труд и социјална политика и Министерството за здравство.

Во однос на нашата соработка со медиумите беше кажано дека не е во посакувана рамка и, за жал, немаме

постојани и одржливи врски во функција за поефикасно застапување и претставување на лицата со телесен инвалидитет во јавноста.

Од организаторот на настанот очекуваме да добиеме заклучоци и препораки од трите панели, како и усогласување на финални препораки од дебатата.

C. Прчева

МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ НА ЛИЦАТА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ „СТРУМИЦА 2021“

Во рамките на програмската активност „Музички фестивал на лицата со телесен инвалидитет на Македонија 2021“, која се спроведува на 16 и 17 јули во Струмица, пејачите со телесен инвалидитет и музичарите од оркестарот на лицата со телесен инвалидитет „Феникс“, во хотелот „Цар Самуил“ во с. Банско, Струмица ги прават последните проби пред настапот кој ќе се случи вечерва, на 17. 7. 2021 година во 20:30 часот, на отворената сцена пред Домот на културата во Струмица.

Целосната организација на настапот е во организација на Мобилност Македонија, поткрепена со средства од игри на среќа и со целосна поддршка во техниката и обезбедениот простор за настап од страна на локалната самоуправа од градот Струмица.

„Мобилност Македонија“ изразува голема благодарност до новиот сопственик на хотелот „Цар Самуил“, Елена Пандева, сопственичка и главен менаџер на фирмата „Елена Лука“, етаблиран моден бренд по сите светски

параметри, бренд за кој може со гордост да се заборува, која заедно со своите соработници Мише Боев и Илија Јаневски набавија и инсталираа комплетна музичка опрема (појачало, миксета, микрофони и звучници) кои ќе ни бидат дадени на користење за време на сите

настани кои како сојуз ќе ги организираме во хотелот.

Целата идеја беше поттикната од нашите членови Христина Пркоска и Гоце Миновски, кои во хотелот престојуваат заради лична рехабилитација, тие беа стрпливо сослушани од ди-

ректорот на хотелот, Драган Георгиев, и спомнатите соработници на Елена, Мише и Илија, и за еден ден идејата беше реализирана во практика, а музичката опрема која од вчера ја користат нашите музичари и пејачи за време на пробите, експресно инсталирана.

Меѓутоа, нашата соработка со Елена Пандева не завршува тука, веќе се направени прелиминарни разговори, а насекоро очекуваме да одржиме и официјален состанок помеѓу претставниците на „Мобилност Македонија“ и фирмата Елена Лука, на кој ќе ги дадеме нашите предлози и сугестиии за реновирање на хотелот „Цар Самуил“ согласно со стандардите за пристапност, кои опфаќаат монтирање на соодветни лифтови, рампи, тоалети, влез во базенот

ни, а развивањето на нивниот талент заслужува почит и поддршка од општеството чиј составен дел се.

На 17. 7. 2021 година со почеток во 20:30 часот, на отворена сцена на градскиот плоштад во Струмица, пред Центарот за културата „Антон Панов“, во организација на Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија - Мобилност Македонија, а во рамките на манифестацијата „Струмица - град на културата за 2021 година“, се одржа 26. Музички фестивал на лицата со телесен инвалидитет на Македонија.

На фестивалот настапија 10 интерпретатори на македонската народна песна, придржувајќи од оркестарот „ФЕНИКС“, кој дејствува во рамките

4. Дует: Христина Проскова и Гоце Миновски од Скопје
- Не кажувај либе добра ноќ;
5. Ванѓа Јованчева од Штип
- Кој што ме чуе да пеам;
6. Стеван Ангелески од Прилеп
- Прости ми душо моја;
7. Петре Јованов од с. Подареш, Радовиш
- Жени ме, мамо;
8. Соња Ѓорѓиевска од Скопје
- Ах, вие мои млади луди години;
9. Николчо Делов од Кавадарци
- Една желба имам;
10. Дует: Ванѓа Јованчева од Штип и Ангел Апостолов од Велес
- Не се фаќај, Доне Донке, за орото;
11. Гоце Миновски од Скопје

со соодветни рампи и дигалки и сето она што е потребно лицата со телесен инвалидитет да се стекнат со можност за пристапен, непречен престој во хотелот и да уживаат во користење на неговите бањско-рекреативни содржини.

Очекуваме успешен настап на отворена сцена, пред многубројни посетители од градот Струмица, но и случајни минувачи од други места.

Со овој настан Мобилност Македонија ја продолжува кампањата за подигање на нивото на јавната свест и почитување на различностите, за уривање на стереотипите и парадигмата дека лицата со телесен инвалидитет се болни и неспособни. Напротив, тие се здрави, способни и исклучително вред-

на Сојузот и е составен претежно од музичари со телесен инвалидитет.

Водител на фестивалот, по 25. јубилеен пат, беше Ѓорѓи Калајчиев, новинар, водител, поет и текстописец.

Пред спонтано насобраната публика на плоштадот се нижеа милозвучни ноти на познати македонски песни кои исклучително вешто ги интерпретираа учесниците, и тоа по следниот редослед:

1. Ѓорѓи Здравески од Прилеп
- Колку е тешко верно да љубиш;
2. Иле Гичев од Струмица
- Илчовице млада невесто;
3. Ангел Апостолов од Велес
- Ако одам во Битола;

- Туѓа си бескрајно;
12. Христина Просковска од Скопје
- Ој природо вечна убавице;

На крајот од манифестацијата, многумина случајни минувачи им пристапија на нашите учесници, заблагодарувајќи им се за прекрасната вечер исполнета со прекрасна музика.

Па, токму тоа и беше поентата, спонтано дружење помеѓу учесниците на манифестацијата и случајните минувачи, уривање на стереотипите засновани на предрасуди или полуистини, како и прифаќање на различностите.

Б. Јовановски

27. РЕПУБЛИЧКИ КВИЗ НАТПРЕВАР, ПРВО МЕСТО ЗА МОБИЛНОСТ КОЧАНИ

На 23-24.10.2021 годинаа, во големата сала на хотелот „Цар Самуил“ во с.Банско, Струмица, со почитување на мерките за заштита од ширење на инфекција од Ковид-19, се одржа дваесет и седмото издание на Републичкиот Квиз натпревар за лица со телесен инвалидитет на Македонија, во организација на Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија - Мобилност Македонија. И годинава прашањата за натпреварот ги подготви познатиот квизација и уредник на ТВ Сител, Зоран Јорданов, техничка и компјутерска подготовка Тони Пајдаков, кој воедно беше и член на тројцлената жири комисија заедно со Софка Прчева и Драган Дојчиноски. Водител на манифестијата и овој пат беше Бранимир Јовановски.

На натпреварот учествуваа 14 екипи од здружениите членки на Мобил-

одлучени добитниците на плакетите за прво, второ и трето место. Првопласираните 2 екипи од четвртфиналните квизови се пласираа во полуфиналето, додека првопласираните 2 екипи од полуфиналните квизови се пласираа во големото финале.

Целиот настан првиот натпреварувачки ден беше директно емитуван на фејсбук страната на Мобилност Македонија. За жал, интернет конекцијата беше многу слаба што предизвикуваше чести проблеми во емитирањето, така да комисијата одлучи да го стопира емитирањето, а за идната година да обезбедиме директен пренос на youtube канал кој ќе биде отворен за следење на квигот од сите заинтересирани, доколку техничките услови го овозможуваат тоа, или пак да се снимат емисиите, особено полуфиналните и финалето и да се прикажат дополнително на каналот.

мански;

-Мобилност Кочани: Горан Војновски, Ефтимчо Атанасовски и Василчо Илијев;

-Мобилност Битола: Бильана Трајковска, Јоле Стојановски и Николче Станоеvски;

-Мобилност Куманово: Елизабета Тодоровска, Новча Тодоровски и Јанчо Гоѓевски;

-Мобилност Тетово: Драге Маркоски, Велибор Јакимовски и Авни Хисмани;

-Мобилност Штип: Јулијана Димитрова, Зорица Санdeva и Тоде Арсов;

-Мобилност Скопје I: Христина Просковска, Томислав Попов и Зоран Јевремовиќ;

-Мобилност Скопје II: Пеце Петковски, Тони Митровски и Стефан Павловски;

-Мобилност Велес: Билјана Гаври-

ност Македонија кој своето учество го обезбедија преку тест натпреварите кои беа организирани на 28.09.2021 година. Согласно пропозициите, беа одржани 4 четвртфинални квизови, 2 полуфинални и еден финален квиз после кој беа

На натпреварот екипите настапија во следниот состав:

-Мобилност Радовиш: Павлина Андонаова, Ванчо Трајков и Славе Ристов;

-Мобилност Кавадарци: Николчо Делов, Тони Шишевски и Васил Росо-

кова, Зоран Димов и Ристе Станковски;

-Мобилност Свети Николе: Драган Павловски, Боце Ставревски и Иле Панзов;

-Мобилност Прилеп: Рубинчо Ристески, Кире Иваноски и Ѓорѓи Здравески;

-Мобилност Гевгелија: Никола Пеев, Илчо Кангов и Марко Лазаров;

-Мобилност Струмица: Љубица Боеvska, Дивна Танева и Петре Попов.

На годишното 27-во издание на Републичкиот Квиз натпревар, првото место со 98 поени го освои екипата на

тотал во состав: Биљана Трајковска, Јоле Стојановски и Николче Станоевски.

А како се одвиваат борбите за што е можен повисок пласман и продолжување на борбите во следниот круг од натпреварувањето, можете да проследите низ следниот табеларен приказ:

Мобилност Кочани во состав: Горан Војновски, Ефтичко Атанасовски и Василчо Илиев, второто место со освоени 70 поени и припадна на екипата на Мобилност Велес во состав: Билјана Гаврилова, Зоран Димов и Ристе Станковски, додека третото место со освоени 29 поени и припадна на екипата на Мобилност Гевгелија: Никола Пеев, Илчо Кангов и Марко Лазаров. Четвртото место со освоени 28 поени, и припадна на екипата на Мобилност Би-

ПОЛУФИНАЛНИ КВИЗОВИ

I полуфинален квиз

- 1.Мобилност Велес, 81 поен
- 2.Мобилност Кочани, 67 поени
- 3.Мобилност Штип, 28 поени
- 4.Мобилност Скопје I, 50 поени

II полуфинален квиз

- 1.Мобилност Битола, 71 поен
- 2.Мобилност Гевгелија, 60 поени
- 3.Мобилност Прилеп, 50 поени
- 4.Мобилност Кавадарци 47 поени

УЧЕСТВО НА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ЗДРУЖЕНИЕТО „КОАЛИЦИЈА СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ“

На покана на здружението Коалиција сите за правично судење, тројца членови како претставници на „Мобилност Македонија“, Митко Фидановски, Василчо Илиев и Сотир Јоновски, присуствуваат на завршната конференција, која се одржа во два дена и тоа на 24 и 29. 6. 2021 година. Конференцијата се одржа во хотел „Солун“ во Скопје, а се разгледуваат резултатите од мониторингот на граѓанските и кривичните постапки.

За нас од особено значење беа резултатите од мониторингот каде што се зборуваше за физичкиот пристап до правда. Од сите судови во државата каде што се вршел мониторинг произлезе единствен заклучок дека физичкиот пристап до правдата за лицата со попреченост е невозможен од повеќе

причини, пред сè поради физичката непристаност на судовите и заради необученоста на вработените да постапуваат со лица со попреченост.

Физичката непристаност на судовите е евидентна со оглед на тоа дека зградите каде што се сместени судовите се градени одамна без да се почитуваат основните стандарди за пристапност на лицата со попреченост. Дополнително,

ЧЕТВРТФИНАЛНИ КВИЗОВИ

I Квиз

- 1.Мобилност Кочани, 103 поени
- 2.Мобилност Гевгелија, 77 поени
- 3.Мобилност Скопје II, 56 поени

II Квиз

- 1.Мобилност Битола, 64 поени
- 2.Мобилност Велес, 51 поени
- 3.Мобилност Свети Николе, 40 поени
- 4.Мобилност Тетово, 33 поени

III Квиз

- 1.Мобилност Штип, 63 поени
- 2.Мобилност Кавадарци, 56 поени
- 3.Мобилност Струмица, 47 поени
- 4.Мобилност Радовиш, 30 поени

IV Квиз

- 1.Мобилност Прилеп, 80 поен
- 2.Мобилност Скопје I, 78 поени
- 3.Мобилност Куманово, 45 поени

Републичкиот Квиз натпревар на лицата со телесен инвалидитет на Македонија беше реализиран со финансиска поддршка од средствата од даноци од игрите на среќа, доделени преку Министерството за труд и социјална политика.

Б. Јовановски

сталан физички пристапен за овие лица кои се во инвалидски колички, како и за постари лица и изнемоштени.

Втора значајна причина за непристапност на судовите е необученоста на вработените како да се постапува со лицата со попреченост. Секое лице со попреченост најпрво доаѓа во контакт со судските полицији кои немаат основни познавања од знаковниот јазик и нема начин да комуницираат со глуви лица, а слична е состојбата и со слепите лица за кои нема на писмено достава на Брајовата азбука, ниту знаат како да им

По излагањето на овие податоци од мониторингот во дискусијата учествував и јас, при што како добар познавач на состојбата во судовите од аспект на пристапот на лицата со попреченост кон правдата, истакнав дека состојбите се сосема такви како што се описаны во извештајот со напомена дека делот за извештајот за Основниот суд во Битола е делумно точен. Истакнав дека надворешната рампа ја изгради нашето здружение „Мобилност Битола“ работејќи на проект со финансиска поддршка од ИОМ. Другата рампа и лифтот се

да им го олесни пристапот кон правдата во судовите за овие лица.

Крајниот заклучок беше дека Министерството за правда и судовите треба да преземат мерки оваа состојба да се измени во согласност со Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, бидејќи со ратификацијата на оваа Конвенција таа е дел од нашето законодавство и имаат обврска тоа да го сторат и да им ја олеснат комуникацијата на овие лица со судовите. Секаде каде што постои и минимална можност за совладување на физичките препреки

помогнат за да се снајдат во за нив непознат простор низ судот.

Во судовите има назначени лица задолжени за контакти со лица со попреченост, но од разговорот со тие лица произлегува дека се само формално назначени со оглед на тоа што немаат познавања како да им се помогне на овие лица и како да се постапува со нив бидејќи никое од тие лица не го познава знаковниот јазик. Министерството за труд и социјална политика им одржал само еднодневна обука на овие лица, која била недоволна за да можат да одговорат на задачите. Во ниту еден суд нема вработено лице кое го познава знаковниот јазик ниту имаат список на лица кои би ги повикале во случај да мора да се одржи судење каде што учесник во постапката е глуво лице.

направени после тоа поради разбирањето на тогашниот претседател на судот кој обезбеди средства и за лифт. Меѓутоа, ниту овој суд не е целосно пристапен со оглед на тоа што недостасуваат и клозети кои би ги користеле лицата со попреченост. Посебно го истакнав примерот на еден колега правник кој е во инвалидска количка и кој одеше на практика во судот, па во тоа време немаше пристапни рампи и лифт. За движење низ судот тој имаше ангажирано посебно лице што самиот го плаќаше, коешто го качуваше по скалитите, а за физиолошките потреби требаше да си оди дома.

Василчо Илиев во дискусијата се задржа на неговите искуства како адвокат и со тоа што тој лично забележал каква е пристапноста кон правда на лицата со попреченост и што тој лично може да стори и што треба да прави за

тоа што побрзо да се стори, а да се преземат мерки за обука на персоналот за постапување со овие лица.

Вториот ден од Конференцијата беше посветен на мониторингот на граѓанските постапки со посебен осврт на мерката конфискација. Овие прашања се чисто стручни и од аспект на нашите програмски активности не се од значење за да се изнесат подетално.

Како резиме на сето ова би истакнал дека треба да се учествува на вакви собири каде што низ дискусији и аргументирано ќе се настојува за целосна примена на обврските кои произлегуваат од Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост како и од другите прописи кои се во важност во државата.

Мицко Фидановски

ПАНДЕМИЈАТА ОД НАШ АГОЛ

Се случи и тоа. Две години цел свет живее во услови на пандемија поради коронавирусот ковид-19. Се затворија државите, се затворија градовите, се затворија установите, речиси се затворија и болниците... освен за пациенти болни од ковид. Следејќи ги препораките луѓето се отуѓија еден од друг - секој секога одбегнува, секој од секого се плаши. Стравот завладеа. Стравот ги разори и душите на луѓето кои и карактерно се променија. Се затворија луѓето во становите и самите во себе. Одеднаш изолацијата и осаменоста стана глобален проблем и им отвори работи на голем број невропсихијатри низ светот. Последните извештаи говорат за енормно зголемениот број пациенти со психички проблеми и растројства. Во Австралија, во државите каде што има ригорозен карантин, извештаите кажуваат за голем број самоубиства кај децата и повозрасните граѓани. Раз-

циите од наметнатите ограничувања, затоа што јас и сите други лица со попреченост, да не речам од раѓање, ги трпиме ограничувањата, па се навикнавме и живееме со нив секојдневно, па и кога немаше пандемија. Се навикнавме, ама никогаш не се помиривме со секојдневните ограничувања кои ги трпиме за да живееме колку-толку нормален живот. За нас „новото нормално“ е старо и секојдневие. На секој чекор се судруваме со физички препреки кои никако не се отстрануваат за да можеме слободно да го совладуваме просторот и да ги извршуваме секојдневните обврски. Ај, да се само физичките препреки! Што зборови потрошувме со деценији објаснувајќи дека страдаме и од психолошки препреки изразени како стереотипи и предрасуди кои никако да ги отклониме. На нас се гледа како на некаков товар на општеството бидејќи државата и политичарите сè гледаат низ призмата на парите кои треба да ги пот-

ното образование е задолжително. Од работата во судот знам колку ригорозно ги казнувавме родителите кои одбиваа децата да ги запишат во основно или средно училиште. Кај лицата со попреченост кои сакаа да посетуваат основно и средно образование, а државата не им овозможи – изостанаа санкциите и на родителите и на државата која е единствен виновник за таа состојба.

Сфаќаат ли сега луѓето во каков свет живееме ние цел живот? Гледат ли сега со кои ограничувања се соочуваме секојдневно? Како тешко поднесуваат дека не можат да одат во кафеани, свадби, крштевки и секојдневното пиење кафе низ град со приятелите? Видоа ли како е да мораш да седиш со најблиските само во станот во кој се осекаш како притвореник? Колку лица во инвалидски колички со деценији живеат во своите станови како затвореници само затоа што имаат несовладливи препреки – скали кои за нив се како планина? Колку од нас, не можејќи да ги совладаат препреките, останаа без соодветно образование, не можат да се качат во автобусите, возовите... да се напијат едно кафе во кафани, да посетуваат настава, бидејќи и една скала е несовладлива препрека?

Токму на овие секојдневни ограничувања, кои ги поднесуваме храбро целиот живот, укажувавме и укажуваме секојдневно преку здруженијата кои ги формирааме. Работите се менуваат бавно. Свеста полека се буди кај луѓето кои одлучуваат за нашите потреби што поради секојдневните наши укажувања и настојувања, што поради нормите и стандардите кои мора да ги прифати државата како се доближуваме до интеграцијата во Европската Унија. Борбата за достоинствен живот ја водиме со деценији, а некој од нас не дочекаа подобри денови. Секојдневно што поради болеста од вирусот, што поради истрошенона на организмот и несоодветните животни услови, губиме многу од активистите кои беа на првите борбени линии за остварување на правото за достоинствен живот. Само во последната година од „Мобилност Битола“ засекогаш нè напуштија најмалку шестмина активисти кои со сите сили до последно се бореа за свое достоинствено

бирливо е дека не може човекот, кој по природата е слободно суштество, да ги поднесе лесно ограничувањата кои им ги наметнува државата со својот апарат за репресија и присилба. Сведоци сме на многу демонстрации дури и физички пресметки на граѓаните и полицијата. Луѓето од ден на ден стануваат сè понестрпливи и понервозни, па во борбата за својата слобода и права револтот го изразија со излегување на улици, кои на многу места прераснаа во немири од поголеми размери.

Јас како лице со телесна попреченост, сосема ги разбираам и револтот и фрустра-

рошат за да ни овозможат нормален живот. Толку ли беше тешко уште одамна некој да се досети и да воведе школување на децата со физичка попреченост преку компјутер? Кога веќе нема волја и пари за изградба на пристапни рампи во училиштата, доволно ќе беше вработените во училиштата да се обучат за настава преку компјутер, на децата да им се субвенционираат или набават компјутери, а каде што има потреба и образовни асистенти и голем број деца со попреченост многу полесно ќе го оформеа своето по закон задолжително образование. Само да потсетам дека во нашата држава и сред-

живеење . Просто се плашам да видам што се објавува на социјалните мрежи деновиве, бидејќи секој ден се објавува дека некој од нашите членови – соборци прерано нè напуштил.

Ќе бидат ли луѓето доволно паметни да не заборават во кои услови на секојдневни ограничувања живееле за време на пандемијата, кога сето ова еден ден ќе биде само лош спомен? Ќе се сетат ли на мачното минато кога ќе нè сртнат на улица како се обидуваме да совладаме некоја препрека? Ќе сфагат ли колкава храброст е да се живее во овој свет полн препреки од секаков вид и колку малку милост треба за да се смени светот на по-добро? Се сомневам, имајќи го предвид досегашното искуство и историјата на човештвото. Истовремено и се надевам, бидејќи сепак светот секојдневно се менува и желбата за подобар живот го турка човекот кон напредок. Се надевам и на тоа дека сите од оваа здравствена криза ќе излеземе попаметни и оние приспособувања кои денес се направени заради пандемијата, утре можат корисно да се употребат за совладувањето на препреките, пред сè во образоването, мислам.

Сега малку и на друга тема. Локални избори. Започнаа кампањите на политичките субјекти во државата за претстојни-

те локални избори. Политичките партии секојдневно контактираат со граѓаните и ги излагаат своите програми за наредниот период. Ниè, лицата со попреченост, сме таргет група која е неизбежна во овој процес за придобивање на гласачи. Низ децениите напред се навикнавме само пред избори да се сетат на нас, а потоа обично нè забораваат. Чест на исклучоците кои колку толку ги одржале ветувањата, кои помалку кои повеќе. На нас е со секого да разговараме како добри домаќини и да им ги кажеме своите маки и барања. Не дека не ги знаат, ама пак да ги потсетиме. Упорноста наша доведе до тоа многу од нашите потреби да бидат и реализирани и за овие 30 години самостојност на државата реализирани се доста од нашите барања. Сепак, голем број проблеми со кои се сушдруваме сè уште не се решени и во никој случај нема да пропуштиме можноста сега а и потоа да ги потсетиме на нив, бидејќи многу од нашите потреби се решаваат токму на локално ниво. Само треба со памет и умереност да гледаме што е реално можно повеќе да добиеме во наредниот период.

За крај, морам да изразам и разочараност од пописот кој се спроведуваше во месец септември. Како и кај секој граѓанин во државата така и кај мене еден ден дојде едно младо момче со

компјутер и направи попис на луѓето и имотот. Кога очигледно заврши со пописот, пред да си оди го запрашав зошто не ме праша дали сум јас или некој друг во семејството лице со попреченост? Одговорот беше: НЕМА ТАКВА ГРАФА ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ. Многу се разочарав затоа што знам дека со години се боревме да се воведи и таа рубрика во пописот за конечно еднаш да се преброяме и да манипулираме со точна бројка, а не со претпоставки. Ветено беше дека тоа со овој попис ќе се исправи како грешка во минатите пописи ... и ништо. Како ли мисли оваа држава да прави политики и програми кога не го знае точниот број на лица со попреченост? Како може да планира во иднина колку средства за таа намена ќе бидат потребни за решавање на нивните потреби? Статистичките податоци се од витална важност за креирање на политики, а во нашиот случај ова е пропуштена шанса, па не ни преостанува друго освен да манипулираме со бројката од 10 % од популацијата е лице со некоја попреченост како што од искуство го кажува Светската здравствена организација. Тоа не е доволно. Имавме можност да ја знаеме најприближната бројка, но шансата е пропуштена.

Мијко Фицановски

ЈАВЕН ОГЛАС ЗА ИСКАЖУВАЊЕ НА ПОТРЕБА ОД ИНВАЛИДСКА КОЛИЧКА И ЕЛЕКТРОМОТОРНИ ДОДАТОЦИ

Мобилност Македонија во два весника на македонски и на албански јазик, како и на својата веб и фејсбуку страница, на 30.09.2021 година објави Јавен повик со кој ги повика своите членови, но и други лица со телесен инвалидитет кои имаат потреба од следните додатоци на ортопедски помагала, да се пријават на отворениот повик:

- електричен додаток за движење на инвалидска количка

(Electric Wheelchair Handcycle);
- инвалидска количка на електромоторен погон.

Право да поднесат барање имаа членовите на Мобилност Македонија и други лица со телесен инвалидитет од 18-65 годишна возраст, кои ги исполнуваат медицинските индикации согласно Правилникот за индикациите за оставување на право на ортопедски и други помагала, а неможат да го остварат правото преку фондот. Лица кои претходно од сојузот добиле некое од наведените помагала, немаа право на пријавување, а кон барањето за интересираните требаше да достават дополнителна документација со која ќе се докаже исполнувањето на критериумите од членот 5 и 6

од Правилникот за распределба на инвалидски колички на електромоторен погон и други ортопедски додатоци.

Јавниот повик траеше 15 дена од денот на објавување и на истиот се пријавија 17 лица за потреба од електричен додаток за движење на инвалидска количка (Electric Wheelchair Handcycle), како и 13 лица за потреба од инвалидска количка на електромоторен погон. Комисијата ги рангираше кандидатите, изготви конечна листа која ќе биде доставена на усвојување до Управниот одбор на сојузот, а потоа ќе се спроведе и постапката за барање на понуди од ортопедските куки за набавка на истите.

Б.Јовановски

НАГРАДНА ИГРА

Наградното прашање од минатиот број на весникот гласеше:

Во организација на која здружена членка на сојузот, традиционално, секоја година (освен 2020 година) се одржува манифестацијата „Тортијада“.

Точниот одговор на ова наградно прашање гласи:

Здружение на лица со телесен инвалидитет на Струмица – „Мобилност Струмица“.

Наградата – **викенд за две лица во хотел „Цар Самуил“ во Банско, Струмица**, со платени трошоци за превоз во висина на автобуски билет, сметаме дека е доволен мотив читателите да се потрудат околу точниот одговор на наградното прашање и во поголем број да учествуваат во наградната игра.

Во канцеларијата на „Мобилност Македонија“ пристигнаа 13 писма со точен одговор. Претседателот на сојузот, Бранимир Јовановски, го извлече добитникот на наградата во овој број на списанието, а тоа е:

ДЕЈАН ГОРГИЕВСКИ

член на „Мобилност Скопје“

Се надеваме дека интересот за наградната игра во наредниот период ќе се зголеми, а ние ветуваме дека поставените прашања ќе бидат полесни. Во овој број очекуваме одговори на што поголем број наши членови - читатели на весникот.

Донатор на оваа награда се сопствениците на хотелот „Цар Самуил“ во Банско, Струмица. Сите информации поврзани со реализацијата на наградата добитникот ќе ги добие од генералниот секретар на „Мобилност Македонија“ на телефон бр.02 3211-280.

Наградно прашање за овој број на весникот гласи:

Оваа година, на 17 јули, во Струмица, се одржа 26. издание на Музичките средби на лицата со телесен инвалидитет, членови на „Мобилност Македонија“.

Прашањето за овој број на списанието „Мобилност“ гласи:

Кој учесник ја доби првата награда на овие Музички средби?

Сметаме дека одговорот на ова прашање не е тежок, но малку ќе Ви помогнеме со тоа што ќе Ви кажеме дека доколку сте редовен читател на весникот МОБИЛНОСТ и учествувате во работата на „Мобилност Македонија“ треба да го знаете одговорот на ова прашање.

Вашите одговори на прашањето праќајте ги во затворен коверт на адреса „Мобилност Македонија“ на ул. „11 Октомври“ 42-а Скопје, со назнака ЗА НАГРАДНАТА ИГРА, најдоцна до **31 Декември 2021 година**.

Право на учество имаат само редовните членови на „Мобилност Македонија“. Наградата е непренослива, односно може да ја користи само оној што ја освоил.

Почитувани читатели, Вие што го знаете одговорот на наградното прашање и кои сте оптимисти, па верувате во својата среќа, земете учество во наградната игра. Со тоа ништо не можете да загубите, а можете да добиете можност, заедно со својот придружник, да си поминете еден прекрасен викенд во бањата Банско во Струмица.

С.Прчева

ПАРАОЛИМПИСКИ ИГРИ ТОКИО 2020 – ХРОНОЛОГИЈА

Светската пандемија од коронавирусот, наречен ковид-19, значително го промени животот на луѓето на нашата планета, нанесувајќи несогледливи негативни последици врз здравјето на луѓето, но и врз светските економии. Многу семејства во таа битка ги загубија своите најблиски, многумина ја поминаа болеста со тешки последици, некои пак сосема лесно и без симптоми, нема правило, а на спортско поле многу спортски настани беа одложени или целосно откажани, спортските објекти долго време беа вон употреба, тренажниот процес на врвните спортисти беше трансформиран од тренинг во услови на натпревар, во тренинг во домашни услови. И најважните светски спортски натпреварувања во 2020 година, непо-

средно пред нивното одржување, беа одложени за една година, отприлика на истите датуми во 2021 година. Ковид-19 сериозно го наруши тренажниот процес на спортистите, го прекина или поточно го одложи нивниот сон за освојување на олимписки/параолимписки медал, во неповрат им ги фрли машините три години посветена работа и тренинг со цел токму во август 2020 година да бидат најподготвени во својот живот, во својата кариера, најодлучни да се справат со противниците и да се борат за едно од одличјата. Мораа да се помираат со фактот дека Игрите ќе бидат одложени за една година, а можеби и целосно откажани. Сето тоа, стравот да не заболат, неможноста да тренираат во нормални услови, како и неизвесноста дали воопшто ќе се одржат Олимписките и Паралимписките игри во 2021 година или целосно ќе бидат

откажани, кај спортистите предизвика пад на ентузијазмот, тренажен процес во изменети услови, намален број на тренажни денови, намален број на контролни домашни и меѓународни натпревари, што на крајот резултираше со очигледен пад на формата, но условите беа помалку или повеќе слични кај сите.

Во такви услови, македонските параолимпијци Ванчо Каранфилов и Александар Јовановски ја изгубија можноста да се борат за директна квота, апликациите за бипартитна карта не им беа одобрени од страна на организаторот, така што нашиот тим по подолго време остана само со еден директно квалификуван спортист, нашата врвна спортистка во спортско стрелаштво, Оливера Наковска-Бикова.

Ова на некој начин и ја дефинира големината на тимот кој ќе учествува на Паралимписките игри во Токио, односно поред квалификуваниот спортист имавме право на учество на еден тренер, еден лекар и еден шеф на мисија, вкупно четири члена делегација.

Паралелно со силните напори да се овозможи каков таков тренажен процес на нашата спортистка, тимот се соочуваше со обемни преписки со организацискот комитет на игрите, пред се во поглед на усвојување на мерките на заштита од ширење на вирусот. Беа одржани многу веб-конференции, работилници, едукации, презентации, секојдневни комуникации и на крајот дојде денот на завршни подготовки, кои,

на некој начин, се поклопија со задолжителните 14 дена пред заминувањето за Токио во кои нашиот тим мораše да води секојдневна евиденција за своето здравје преку секојдневно мерење на температурата на телото и следење на евентуални симптоми на ковид-19.

Завршни подготовки на Оливера Наковска-Бикова пред заминувањето за Токио

Од 13 до 18. 8. 2021 година, на стапиштето „Бејбунар“ во Охрид се одржаа завршните подготовки на македонската параолимпијка Оливера Наковска-Бикова пред заминувањето на Паралимписките игри во Токио. Подготовките

протекоа во најдобар ред, постигнатите резултати гарантираа висок пласман на Игрите, од ден на ден се зголемуваше сигурноста кај Оливера дека пиштолот „ја слуша“ и дека на игрите ќе може да го изведи најдоброто од себе. Остана само сработеното и договореното од подготовките да го повториме во Јапонија. *Repetitio est mater studiorum.*

Секако дека Оливера беше подготвена достојно да ги брани боите на нашата држава. По речиси две години апстиненција од врвни спортски натпревари, време беше да се впушти во борба со конкурентите, со надеж дека покрај квалитетот и знаењето, и спортската среќа ќе ѝ биде наклонета.

Благодарение на грантот од Меѓународниот параолимпски комитет, како и наменските средства од Агенцијата за млади и спорт, како и Министерството за труд и социјална политика, беа обезбедени услови за непречени подготовките, опремување и учество на параолимпскиот тим на Северна Македонија на Паралимписките игри во Токио.

Заминување на пат за Токио

Согласно протоколите, параолимпскиот тим мораše да направи 2 ПЦР-тестови, единот на 96 часа пред првиот меѓународен лет за Токио, и вториот по 24 часа, односно на 72 часа пред заминувањето. По извршените тестови и негативните резултати, параолимпскиот тим на Северна Македонија замина за Токио на 23. 8. 2021 година во рани-

те утрински часови преку Виена. Во Токио слетавме следниот ден на 24. 8. 2021 година во 7:35 часот, за да веднаш бидеме подложени на ново ковид-19 тестирање на самиот аеродром. Со нас во авионот беа и спортистите од други држави и сите чекавме речиси еден час на резултатите од тестирањето. Доколку беше детектиран некој позитивен случај, сите патници кои седеле два реда пред и после седиштето на тој патник ќе беа прогласени за „близок контакт“ и ќе мораат да бидат во изолација 14 дена, што всушност беше и целиот престој во Јапонија. Морам да кажам дека малку бевме загрижени од резултатите, не само од нашите туку и од другите во авионот. За скрка, по еден час бевме известени дека резултатите на сите патници се негативни, но моравме да чекаме во аеродромската зграда уште еден час за ревизија на резултатите. Откако и таа беше потврдена за негативна, целата група тргна кон валоризација на привремените акредитации, потоа кон пасошка и царинска контрола, па кон просторот за преземање на багажот и оружјето. Чекирањето на оружјето одзеде уште еден час, така што цели 5 часа талкавме уморни низ аеродромот додека да тргне превозот до олимпиското село. Таму дополнителен еден час за прием на апартманот, во кој бевме сместени, изработка на акредитации, првото запознавање со нашиот јапонски асистент, господин Чига, како и да е после 34 часа патешествие, влеговме во апартманот. Тоа беше околу 14 часот, а на стадион за присуство на це-

ремонијата на отворање на Игрите требаше да заминеме за помалку од 2 часа. Невозможна мисија!!! Во меѓувреме ја завршивме процедурата за акредитација на нашето аташе, Кристина Стојчевска, така што екипата конечно беше заедно.

Игрите можат да почнат

На 24. 8. 2021 година во 20 часот по локално време, се одржа церемонијата на отворање на Паралимписките игри „Токио 2020“.

Македонската делегација на церемонијата на отворање на Игрите ја претставуваа шефот на мисијата Драган Дојчиноски, кој во дефилето го носеше знамето на Република Северна Македонија, и нашето паралимписко аташе Кристина Стојчевска. Долгиот лет, многу часа чекање по аеродроми како и повеќе часовната контрола на аеродромот по пристигнувањето предизвикаа сериозен умор кај сите наши

претставници, особено кај Оливера Наковска-Бикова, која иако беше одредена за знаменосец, побара да биде поштедена, што секако ѝ беше и овозможено.

Прво тренинг искуство и запознавање со стрелиштето кое многу личеше на она од „Лондон 2012“

Оливера Наковска-Бикова на 25. 8. 2021 година ги одработи планираните тренинзи на двете, од трите стрелишта, на кои ќе настапи на Игрите. Купивме квалитетна малокалибарска муниција, ја тестиравме, се одлучивме со која ќе настапи, добро є, сè е онака како што предвидувавме и планиравме. Расположението во тимот беше на високо ниво, се разбирајме, соработувавме, спремавме тактики и варијанти, сериозно ги одработувавме обврските, функционирајме, а тоа беше најважно во тој момент.

Утре е нов ден, нови обврски, нови предизвици.

Остануваме посветени на она за што сме дојдени, во најдобро светло да ја претставиме нашата држава, Република Северна Македонија и нашиот Паралимпски комитет.

Шесто место за Оливера Наковска-Бикова во дисциплината воздушен пиштол 10 м

На 31. 8. 2021 година, најдобрата македонска стрелачка во пиштолски дисциплини Оливера Наковска-Бикова, настапи на олимиското стрелиште во Асака, Токио, во дисциплината П2-воздушен пиштол-жене 10 метри.

Во конкуренција на 18 врвни натпреварувачки, Оливера во квалификациите го освои 8. место со резултат од 557 кругови, резултат далеку од нејзиниот

ните реални можности, но доволен за влез во големото финале, резултат кој повеќе се должи на недоволно присуство на спортска среќа, отколку на некакви нејзини грешки во самиот настап. Едноставно од почетокот на натпреварот „не ја сакаше центарот“, како што велат стрелците. Погодоците се вртеа на дел од милиметар од десетката, но никако да ја „закачат“ и да го направват резултатот повисок, а настапот помалку стресен за стрелецот. Како и да е, со лавовска борба и без никакви намери за откажување, Оливера полека се качуваше од средината на табелата кон врвот, за да на крај успее да се избори за 8. место, кое ѝ гарантираше финале.

По долги консултации и подготовкви, Оливера финалето го започна коректно, меѓутоа мала деконцентрација во четвртиот истрел од првата серија од пет истрели, како и во петтиот истрел од втората серија, ја спуштила на дното од табелата, на осмото место. Секако дека осмото место не ја задоволоваше амбицијата на Оливера и таа продолжи да се бори за што поуспешен пласман, успеа да се извлече во следните два истрела, избегнувајќи го осмото место и препуштајќи ѝ го на Ајсел Озган од Турција, потоа и од седмото, кое ѝ припадна на младата Рубина Францис од Индија, но на крај киксевите од почетокот на финалето беа преполеми за да се надополни разликата и Оливера, иако во продолжението од натпреварот стрелаше коректно, мораше да ја напушти огнената линија како шестопласирана.

Секако пласманот на шестото ме-

сто е голем успех како за неа така и за Параолимпскиот комитет на Северна Македонија. Таа во континуитет, веќе петти по ред Параолимпски игри влегува во финалните борби, што е доказ за дваесетгодишн континуитет на врвни спортски перформанси. Остана надежта дека на следните два настапа ќе има повеќе спортска среќа, оти знаењето и борбеноста сигурно не ѝ недостасуваат.

И овдека еден куриозитет: Оливера Наковска-Бикова, токму на истиот ден пред девет години, на 31. 8. 2012 година, го освои златниот медал во дисциплината воздушен пиштол, поставувајќи притоа нов светски и параолимпски рекорд на Параолимписките игри во „Лондон 2012“. Малку недостасуваше историјата да биде повторена.

Само 3 круга недостасува за финале на 25 метри – деветто место за Оливера Наковска-Бикова во Спорт пиштол 25м

На 2. 9. 2021 година на програмата беше дисциплината П3-Спорт пиштол 25м. Дисциплина во која Оливера пред три години и ја освои директната квота за настап во Токио. Натпреварот го започна релаксирано и мудро, со полна концентрација за секој истрел одделно. На половината од натпреварот, по првите 30 истрели во прецизниот дел, Оливера со резултат од 290 кругови (од можни 300) долго време беше на водечката позиција, за на крај да заврши како второпласирана од 30 стрелци во конкуренција. По 2 часа започна вториот дел од натпреварот, шест серии по пет куршуми брза стрелба. На подготовките ова го стрелаше перфектно и сите ја гледавме во финале, во борба за медал. И тогаш, во втората серија, една мала деконцентрација и два-три лоши погодоци. Ништо страшно, си велевме, бидејќи и другите во текот на мечот најверојатно ќе стрелаат слично. Меѓутоа тоа не се случи, и после 30 истрели во брзиот дел од дисциплината, со резултат од 274 кругови, односно 564 кругови во тотал, Оливера Наковска-Бикова се пласираше на конечното деветто место, на чекор до големото финале меѓу осумте најдобри од која ја делеа само три круга.

Добро, си рековме, таков е спортот, честитки за Оливера за освоеното деветто место, одиме понатаму, на 4. 9. 2021 година се стрела последната дисциплина П4-Малокалибарски пиштол

слободен избор, дисциплина во која на претходните Параолимпски игри во Рио го имаше најдобриот пласман, четвртото место.

Последна дисциплина, последна шанса за медал, МК пиштол слободен избор 50 м На 4. 9. 2021 година на олимиското стрелиште во Асака, се одржа последната пиштолска дисциплина P4-Малокалибарски пиштол, слободен избор на 50 метри. Претходниот ден се одржа официјалниот тренинг (ПЕТ) и уште на стартот забележавме дека пиштолот на Оливера има сериозен проблем со застој во испалување на куршумите. Мислевме дека е до муницијата, променивме три типа од врвни производители на муниција, меѓутоа проблемот си остана, пиштолот никако не испалуваше. Како тренер на Оливера и искусен во вакви ситуации, ги заменив резервните делови, ударната игла и федерот и пак ништо, пиштолот не испалуваше. Го однесов пиштолот до овластениот сервис на стрелиштето од каде што добивме одговор дека тие се сервисери само за воздушно оружје, не и за малокалибарско и дека немаат никакви делови за кakov било ремонт. Појдов до колегите од српската и босанската репрезентација за да побарам цел затворач со ударна игла за ТОЗ-35, меѓутоа Србите користат друг модел на пиштоли („морини“), а Босанецот кој користи ТОЗ-35 ги имаше истите делови како и јас, кои не вршеа работа. Тогаш се обратив до колегата тренер на руската репрезентација.

Тој ми кажа дека немаат цел затворач, но имаат мајстор со нив кој може да го погледне пиштолот, доколку сакам. Секако дека се сложив, и по прегледот, мајсторот констатира дека има проблем во цевката, во лежиштето каде што влегува куршумот, во делот каде што влегува зрното имало сплескан метал и не му дозволувал на зрното да влезе целосно во цевката за да може да испали. Јас тоа не можев да го репарiram на лице место, но тој се понуди доколку дозволам, да се обиде да го израми со надеж дека тогаш најверојатно ќе функционира, можеби не на секој истрел,

но сепак ќе функционира. Секако дека се сложив, мајсторот донесе брусалка, работеше околу 30 минути на поправка на пиштолот и на крај, кога го склопивме пиштолот... студен туш, тренингот заврши и немаше никаква можност да се испали ниту еден куршум на стрелиштето, чисто да видиме дали функционира оружјето. Се спакувавме и заминавме од стрелиштето, решавајќи тестот дали пиштолот работи или не, да го извршиме во петнаесетте минути за време на пробата на самиот натпревар. Ако работи OK, ако не, ќе се откажеме од настапот.

Утренто Оливера пробата ја започна оптоварена дали воопшто пиштолот ќе функционира или не, крене, нанишани го повлече обарацот се слушна едно клик и ништо, муницијата „елеј тенекс“, една од најквалитетните во светот, не функционираше ниту после неколку обиди. Се обидовме со друга муниција, „лапуа мидас +“, и пак ништо, дури третиот пат испали. И така, 2-3 кревања, едно испалување. Ја прашав Оливера дали може физички и ментално да ја издржи ова вистинска тортура и мачење или да пријавам кај судиите дека го откажуваме настапот. Таа не сакаше ниту да слушне да се откаже и влезе во мечот свесна дека целосно ќе се исцрпи.

Ако другите стрелци испукаа меч од 60 истрели, Оливера подигна најмалку 150 пати за ист број на истрели. Тоа ја исцрпи и физички и ментално, го заврши мечот со 509 кругови и се пласира на 26. место. Честитки за упорноста на Оливера, но и благодарност до тренерот и мајсторот од рускиот тим кои безрезервно ни излегоа во пресрет и ни пружија целосна поддршка и помош во тој тежок момент.

Аригато Токио

Македонскиот параолимпски тим слета на аеродромот во Петровец на 7. 9. 2021 година во 00:10 часот, после долгот пат од 28 часа. Уморни и исцрпени, што од патот, што од самиот настан на Параолимписките игри, на аеродромот нè пречекаа нашите најмили од семејствата.

Зад нас останаа спомените на едни, видно изменети Параолимпски игри, како последица на пандемијата на коронавирус, безброј мерки за спречување на ширење на епидемијата, секојдневни тестирања, носење на маски, избегнување на дружење, избегнување на прегратки, поздравувања, честитања... сето она што претставува убавина на спортот, близост на спортистите во радување по победите и тагување по поразите.

А ние Параолимпскиот тим на Северна Македонија, со крената глава и

гордо се вративме од Игрите, најважно е што отидовме здрави и се вративме здрави, што ги избегнавме изолациите и компликациите од ковид-19, во спортскиот дел имавме едно финале, освоено шесто место на 10 м, потоа за малку финале и конечно деветто место на 25 м и сериозен проблем на 50 м со оружјето кое потполно ја исфрли од игра нашата натпреварувачка Оливера Наковска-Бикова.

Тоа беа тешки 14 дена на престој во услови на ограничено движење само во рамките на олимпиското село, таканаречен „балон“, а надвор од него, единствено до стрелиштето кое се наоѓаше на четириесетина километри оддалечност, што беше единствена можност да се види дел од метрополата, прекрасните облакодери, совршената патна инфраструктура, чистотата на градот и беспрекорното негово функционирање. Среќа што возачите, кои патем секојдневно се менуваа, возеа по делумно различни рути, па колку-толку можевме да го запознаеме Токио.

Полека им се враќаме на секојдневните обврски, од Токио ќе останат спомени и придушена тага што немавме малку повеќе спортска среќа да се вратиме со освоен медал, но и мотив да се продолжи понатаму со сериозни тренинзи и надеж дека пропуштеното ќе го надоместиме во „Париз 2024“.

Голема благодарност до волонтерите, особено до нашиот асистент м-р Чига, до судиите на стрелиштето за разбирањето и помошта, на жителите на Токио кои уште од раните утрински часови стоеа на улиците со транспаренти на поддршка, со искрени насмевки, ракоплескања и поздрави кога поминувавме покрај нив со службените возила. За жал, таа интеракција не можеше да биде директна, на спортските борилишта, но како е - така е, сè беше подредено на почитување на мерките за заштита од ширење на коронавирусот.

Шоуто мора да продолжи, веќе од денес нашите мисли се насочени кон Параолимписките игри во „Париз 2024“, чии квалификациски натпревари започнуваат веќе идната година, на Светското првенство во Ал Аин, ОАЕ.

Аригато Токио, ќе останеш засекогаш во нашите сеќавања.

Б. Јовановски

КОНЦЕРТ ВО ОПШТИНА ПЕТРОВЕЦ

„ОД ГРАД КОН ПЕРИФЕРИЈА“

По успешно аплицираниот проект во областа на културата - „Од град кон периферија“, од страна на „Мобилност Скопје“ и неговото одобрување од страна на Град Скопје, нашите идеи за организирање концерт на отворено, станаа возможни.

Проектот беше базиран на мислата да се разбудат периферните делови на нашиот град, да заживеат во културен и забавен контекст местата каде што никогаш не се организирале културни манифестации и на крај да се случи голема видливост на лицата со попречност со кое би се избришала стигмата

„МОБИЛНОСТ Скопје“ и Пријателите со поддршка на Град СКОПЈЕ, ќе одржи

КОНЦЕРТ

со познати народни песни

15 Септември, во
19 часот
Плоштад во
населба
Петровец

- Марјан Коцев

- Милица Кузмановска

- Кате, Мишо и Иле од
МАКЕДОННИКА

- Оркестарот Феникс
при Мобилност МК

- Гоце, Стево, Горѓија, Владислав,
Христина, Соња, Ванѓа, Ангел,
Николче - вокалисти при
Мобилност МК

за нееднакви можности помеѓу лицата со телесна попреченост и останатите во таа периферна околина.

За оваа цел вредниот тим на „Мобилност Скопје“ се обрати до неколку општини на градот Скопје кои опфаќаат локации на периферни околини, со една претставка дека сите сегменти одговараат концертот да се организира на 15 септември. За таа наша организација своите порти ширум ни ги отвори градоначалникот на Општина Петровец, Борче Митевски, и советот на Општината. Со нив се договоривме за сите неопходности околу организирање на концертот, неговото времетраење, промоцијата на настанот и сл. По дефинирање на локацијата, покрај поканетите музички изведувачи-членови на „Мобилност МК“, беа остварени повеќе контакти со нашите верни долгодишни поддржувачи на музичките

концерти, односно со естрадни уметници (пејачи и музичари) од Македонската сцена на народната песна, по коешто секој од нив со целосно срце поканата ја прифати во истиот миг.

Предвечерјето на 15 септември во Општина Петровец беше едно вообичаено време во кое есента тропаше на вратата и ги распрснуваше своите листови по подот на плоштадот, на неговите клупи се дружеа дел од жителите на Општината како и сите денови претходно. Во половина час пред 19 часот почнаа да се слушаат првите тонови на музичарите по што веднаш атмосфера-та во околината доби топлина, луѓето почна да се собираат, а плоштадот да се пополн со наслеани лица.

Концертот започна во 19 часот, со поздравен говор на претседателот на „Мобилност Скопје“, Дејан Горгиески, кој им посака топло добредојде на

сите, се заблагодари за присуството и го повика градоначалникот за да му врачи благодарница за заслуга. Градоначалникот Борче исто така ги поздрави сите присутни, ја изрази својата радост за организирање ваков тип манифестација во општината, прекрасно се изрази за целокупната соработка со нашето здружение и вети дека ќе биде наш венрен поддржувач за сите вакви и слични организации во иднина. Водител на концертот беше шармантната Драгица Стефковска, која му даде посебен сјај на настанот. Таа ја следеше однапред изрежираната програма со редослед на учесници и за секој од нив проткајуваше по една нијанса плус за неговиот настан.

На концертот зедоа учество неколку вокалисти од „Мобилност Македонија“ (Гоце, Стево, Соња, Мики, Влатко, Горгија, Христина, Ангел, Николчо и Ванѓа), неколку музичари од оркестарот „Феникс“ при „Мобилност Македонија“ (Стево, Влатко, Николчо), верните наши пријатели (кларинетистот, маestro Пеле и професорот Иле) како и естрадните уметници: Милица Кузмановска, Маријан Коцев и групата „Македоника“ со Кате

Се свираа и пееа нотите на познатите стари македонски песни: „Мори чупи костурчанки“, „Ти само ти“, „Некогаш штом ја чуееш онаа нашата“, „Километри“, „Запри дожду“, „Твоите очи Лено мори“...

Прекрасното дружење со звуките и песните на учесниците кулминира со сплетот на Маријан Коцев и Гоце Миновски, кога спонтано присутните не го воздржаа своето задоволство и добија порив да се приклучат пред бината и заедно да заиграат.

Двочасовниот концерт заврши, по што сите во околината заминаа со полни гради воздишки и се разделија со насмевки за весело поминатата ноќ.

„Мобилност Скопје“ уште еднаш покажа величина во своето постоење и успех да ги преточи идеите на проектот во реалност. Целта е постигната, но секогаш може повеќе и повторно, ние не застануваме тука и продолжуваме во иднина да остваруваме нови цели и успеси.

Христина Просковска

КРЕАТИВНАТА РАБОТИЛНИЦА И ПРИЈАТЕЛИТЕ ВО АСАМАТИ

Изминатата деценија, Креативната работилница при „Мобилност Скопје“, на здружението ѝ даде посебнаnota за нешто поинакво во кое се пронајдоа многу членови, а таа им возврати со многу успеси во вид на работилници, базари, меѓународни организации и отворање нови видици на убавата страна во секојдневието на лицата со телесен инвалидитет.

Таквата практика на Креативната работилница се оствари и оваа година и покрај вонредните ситуации предизвикани од пандемијата со вирусот коронавирус. Впрочем, здружението ги следеше протоколите за нејзино одржување и сите нив ги примени со цел континуитетот на работилницата да продолжи.

Овогодинешната масовна работилница на отворено беше поддржана во скlop на аплицираниот и одобрен проект „Креативно изразување - силни социјални мостови“ од страна на „Мобилност Скопје“ и Град Скопје - отсек труд и социјала, како и сите нејзини пријатели стекнати во минатото.

Таа се одржа во тридневно времетраење кај нашите апартмани во с. Асамати на Преспанско Езеро. На неа зедоа учество неколку членови од Креативната работилница при „Мобилност Скопје“ (Невенка, Кристина, Драгица, Христина, Гоце, Гордан и Дејан) и неколку членови од Креативната работилница при „Мобилност Битола“ (Лидија, Бети, Никола, Фанче и Сотир). Креативците изработуваа творби во техника декупаж и техника за изработка накит од мониста. Добрата организација овозможи краткото време од три дена членовите да го фокусираат на активностите (сечкање, лепење, бојење, декорирање, лакирање, обмислување, низење...).

Активното дружење, незаменивиот преспански воздух, сончевите зраци и позитивната енергија во околината беа доволен мотив сите изработки да бидат изработени во ракотворби на кои им се дава лице на уникатност и сечиј вкус не би го оставиле рамнодушен. За ова говорат самите производи кои „Мобилност Скопје“ ги постира на својата фејсбук-страница и ги постави во својата витрина на здружението.

Креативците од Скопје изразуваат огромна благодарност до креативците од Битола за одговорот на поканата, нивното учеството и огромниот придонес во работилницата.

Работилницата во Асамати беше еден сегмент од досегашните и идни работилници од програмата и идеите на Креативната работилница при „Мобилност Скопје“. Таа продолжува да ги поставува своите нови цели и верува дека истите вредно и успешно ќе ги оствари во иднина.

Христина Просковска

ЗГОЛЕМЕНА ПРИСТАПНОСТ НА АНТИЧКИОТ ЛОКАЛИТЕТ „ХЕРАКЛЕЈА“

Во месец јули, делегација на „Мобилност Битола“ го посети античкиот локалитет „Хераклеја“, каде што веќе подолг период се подобруваат условите за посета, а сега е зголемена и пристапноста со лифт и хоризонтален пристап до амфитеатарот со систем на рампи и ракофати. Исто така, во надворешниот дел е обновен историскиот пат „Виа Егнација“ со римски коцки и осветлување со соларни панели. Сето тоа се реализираше во рамките на проектот финансиски поддржан од Европската Унија.

Се надеваме дека активностите нема да застанат тука и дека ќе продолжат понатаму. Нашиот водич Веле Шереметковски не информираше дека ќе има и други активности за локалитетот да се искористува нон-стоп. За ова разговаравме и со д-р Иrena Ружин, програмски директор на Завод и музеј, галерија – Битола, која не увери дека нема застанување, а ние им посакуваме сите замисли да ги претворат во реалност.

Прим. д-р Нико Јанков

ПОЧЕТОК НА ПРОЕКТОТ „АЛТЕР ТРИП“

На 1 јули 2021 година беше потписан договорот за партнерство за проектот „Алтер трип“, а освен електронски во скенирана верзија, беа испратени и оригинални примероци преку меѓународна пошта (ДХЛ). Со ова се заокружки повеќемесечната комуникација со прекуграничните партнери во однос на подготовките активности што трајаат повеќе од една година.

Хартијата е потпишана, останува многу потешкиот дел за реализација, но оптимисти сме дека со помош и поддршка од нашиот стратешки партнери „Гаус институт“ успешно ќе го финализираме овој значаен предизвик и крајниот резултат ќе им биде од корист на многу луѓе и долго по завршувањето на проектот. Воедно, се надеваме дека ќе биде и импулс за нови идеи и реализацији во иднина, со кои ќе се подобри видливоста на лицата со телесна инвалидност и нивниот просперитет.

Прим. д-р Нико Јанков

ЗУМ-КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПРИСТАПНОСТА

На 21 септември 2021 година, во организација на Советот на Општина Битола, беше успешно спроведена Зум-конференција на тема пристапност. Овие настани се сумирање на проект на Општината, кој е во реализација, со тоа што сега се става акцент и на внатрешната пристапност во домор (дневен претстој, бања и други простории) и воопшто на живеењето.

Нашите членки Фанче и Лидија покажаа завидно ниво на ангажман на овој настан, а ние се надеваме дека ќе продолжи реализацијата на сите замисли и идеи.

Прим. д-р Нико Јанков

БИЉАНА ТОДОРОВСКА СО ГЛАВНА НАГРАДА НА КОНКУРСОТ ЗА ПОЕЗИЈА ВО СТРУГА

Нашата членка и истакната поетеса Биљана Тодоровска во низата признанија за нејзините поетски творби се закити со уште едно. Со нејзината песна „Трчам со силата на зборот“, Тодоровска ја освои главната награда на конкурсот „Трчам значи постојам“, во рамките на првото издание на меѓународната спортска манифестија „Трка на поезијата“, кое се одржа на 22 мај 2021 година, во хотелот „Београд“ во Струга.

„Песната на Тодоровска изобилува со поетска и лична сила, трансформирајќи го хендикепот во метафора за едно поинакво трчање, трчање кое е предизвик, кое зборува за еден храбар начин на живот полн со инспирацијата што само зборот може да ја понуди. Песната на Тодоровска се обраќа директно и предизвикува доживување со кое читателот се соживува со лирскиот субјект. Во споредба со останатите песни, кои исто така се автентични, Тодоровска

Трчам со силата на зборот

Не ми го земај зборот
нити буквите
со сите нивни
гласови.
Нека вреват
нека се веселат.
Не ми допирај ништо
што со перото галам,
каде хартијата
го пее
она што ќе напишам,
таму ете таму
е мојата сила.
Не можам да трчам
чекорам, бавно
споро се движам
низ лавиринтите на живот,
ко бариери.
на моите две патерици
со цела снага се потпирам,

ЗАВРШНА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ОССЗ – БИТОЛА

На 25 јуни 2021 година се одржа завршна конференција на Општинскиот совет за социјална заштита (ОССЗ) – Битола, на која се сумираа активностите и реализираното во изминатиот пе-

се одели со пораката што ја испраќа, силна порака дека сите на некој начин трчаме, и суптилни се можностите да се ужива во тоа“, пишува во соопштението на организаторите.

Честитки за нашата членка, нека нејзиното творештво и признанија се множат уште повеќе! Победничките стихови на Биљана Тодоровска прочитайте ги во продолжение:

но, за душата да ја одморам
ги имам,
вокалите, глаголите, придавките,
со нив,
ете баш со нив
по белиот лист трчам.
Пишувам...
Трчам...
Пишувам.

Прим. д-р Нико Јанков

риод. „Мобилност Битола“ зеде активно учество во сите настани, а нашите учеснички Лидија и Фанче дадаа придонес во процесот. Се надеваме дека нереализираните заклучоци и перспективи постепено ќе се реализираат, а ние продолжуваме со нашите активности со засилено темпо.

Прим. д-р Нико Јанков

УПРАВЕН ОДБОР НА „МОБИЛНОСТ БИТОЛА“

На 29 јуни 2021 година, во просторите на „Мобилност Битола“ беше одржана Седница на УО, на која присуствуваа речиси сите членови на УО, претседателот на НО и гости од проектот „Алтер трип“ – проф. д-р Игор Неделковски и Ивона Јанкова, администратор на проектот. Оваа седница е значајна затоа што се донесоа одлуки за проектот, кој треба да започне на 1 јули 2021. После воведното излагање на претседателот и преминување на другите точки на дневен ред, збор зеде проф. Неделковски, кој исцрпно ги информираше присутните за сите детали, чекорите кои следуваат со сите обврски како партнери во оваа меѓународна соработка.

Во претходни објави на нашата веб-страница и на социјалните мрежи веќе имаме пишувано за суштината и целта на проектот, а сега е значајно како прво изборот на комисија која ќе ги распишува и следи сите тендери и договори на кои сме обврзани, и истата ќе се состои од три члена и два резервни члена (во случај еден од првоназначените да биде спречен да присуствува), а тоа ќе биде доволна гаранција дека практично сите членови на УО ќе бидат вклучени во редовните активности и следење на процесот во следните 18 месеци колку што ќе трае проектот.

Да посакаме успешен и плодотоврен процес кој ќе отвори перспективи во нашето целокупно живеење.

Прим. д-р Нико Јанков

„АЛТЕР ТРИП“ СЕ ДВИЖИ

Иако со побавно темпо, по изборот на проектен менаџер и техничко лице, конечно се формира и експертска комисија составена од три универзитетски професори – евалуатори, кои по разгледување на документацијата на пријавените кандидати и соодветно бодирање по утврден редослед на настани, го избра и предложи до претседателот кандидатот за првиот тендер од проектот. ИПА-програмите имаат сложена процедура за настани и папирологија на

англиски јазик, со крута децидност на хронологија и постапки. Бараните параметри се строги и децидни, и од евалуаторите се бара да бидат кратки, јасни и разбираливи во оценувањето на поднесените документации и кандидатите.

И покрај доцнењето на потврдата за регистрација на проектот од Секретаријатот за европски прашања при Владата на РСМ, која е само прв чекор во процедурата (следни се УЛП и Минис-

терството за локална самоуправа), проектот се движи. Ние сме во постојана комуникација со нашите партнери од Република Грција и надлежниот проектен службеник на ЕУ-комисијата во Солун. Се надеваме дека следните чекори ќе бидат побрзи и поефикасни, па што е можно посекоро да ги имаме и првите резултати од проектот.

Прим. д-р Нико Јанков

ПРВ СОСТАНОК НА ПАРТНЕРИТЕ ВО ПРОЕКТОТ „АЛТЕР ТРИП“ ВО СОЛУН

На 12 октомври 2021 година во хотелот „Македонија Палас“ во Солун, Грција, беше успешно и беспрекорно организиран првиот оперативен состанок на партнериите во проектот „Алтер трип“. Делегацијата на Мобилност Битола беше составена од претседателот, прим. д-р Нико Јанков, проектниот менаџер и администратор, дипл. инж. Ивона Јанкова, и долгогодишиот пријател на нашето здружение и советник во проектот, Проф. д-р Игор Неделковски. Водечкиот партнери, Институтот за истражување и развој на дејности и изложби, го претставуваа директорката на инсти-

онлајн-брска.

Самиот состанок беше поделен во неколку фази. Првата фаза беше за запознавање на партнериите и секоја страна да се претстави која е што работи и што има сработено досега. Впечатокот е дека нашите партнери се многу сериозни и стручни во областа која е предмет на работа и дека на слични проекти работат веќе години наназад. Нашето претставување беше многу успешно, со презентација за „Мобилност Битола“ претставена од проектниот менаџер Ивона Јанкова, а во понатамошниот тек на состанокот, при договорањето на ак-

тутот Вики Далкрани, проектниот менаџер, д-р Димитрис Куркуридис, Марита Папагиани и Спирос Хиотерис, додека во име на вториот партнери, Министерството за внатрешни работи (сектор Македонија и Тракија), присуствуваа Магдалини Дуинуди, Зафиридис Анастасиос и Софија Апостолиду, како и проектниот менаџер д-р Јоанис Косиабасис, кој состанокот го следеше преку

тивностите по фази, богатото искуство на проф. Неделковски беше од непроченлива корист, така што веруваме дека и нашите партнери си заминаа дома со позитивен впечаток за нас.

Ако велат дека денот по утрото се познава, тогаш денот е убав. Активностите продолжуваат.

Прим. д-р Нико Јанков

РЕЗУЛТАТИ ОД СОЦИЈАЛНО МАПИРАЊЕ

На 23 септември 2021 година, во хотел „Епинал“ се одржа работилница со опфат на работата на Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС) и Општина Битола, со поддршка од Германската корпорација за меѓународна соработка и НАЛАС (Мрежа на здруженија на локални власти на Југоисточна Европа).

Генерално се опфатени сите аспекти на лицата со попреченост (читај инвалидност) во сите домени на живеењето (во домот, средината, образоването, работното место, семејство итн.). Разгледана е проблематиката и специјалната состојба на лицата со пречки во видот, слухот, ментална сфера и мобилност – телесна инвалидност (социјално мапирање, откривање, евидентирање, потреби, можности, стратегија и визија).

На оваа работилница активно учествуваше и нашата членка Фанче Георгиевска, која редовно е дел од ваквите настани што ги организира локалната самоуправа, споделувајќи ги нашите искуства и предлози и придонесувајќи за попозитивни резултати во реализацијата и имплементацијата на целите. Се надеваме дека заклучоците и насоките ќе најдат соодветна и корисна примена во времето што доаѓа.

Сите учесници во своите впечатоци изнесоа дека избраницот пат е исправен и дека на ред е единицата на локалната власт да ги примени дадените насоки и заклучоци, па започнатиот процес, стапка по стапка, да почне да решава една мачна проблематика што се провлекува веќе неколку десетии, и покрај многубројните декларации и конвенции. Времето ќе покаже што ќе биде.

Прим. д-р Нико Јанков

„МОБИЛНОСТ БИТОЛА“ НА САЕМ ЗА КАРИЕРА

На 27 мај 2021 година, во пацюкот на НУ Завод и музеј – Битола, се одржа Саем за кариера во организација на Младинскиот културен центар - Битола, поддржан од ЛЕСС на Општина Битола. Овој настан е препознатлив за јавноста како алатка за намалување на невработеноста. Основната цел е информација, мотивација и едукација за невработените лица да аплицираат и да се вработат во брзорастечки компании, мали и средни бизниси, иновативни бизниси и стартап компании кои нудат слободни места. Саемот ја поврзува бизнис-заедницата со невработените лица или пак овозможува невработените лица да започнат сопствен бизнис со вклучување во едукативни програми и да работат на сопствената кариера – раст и развој.

Настанот е во рамките на проектот „Битола стартап центар“, финансиран од проектот „Зајакнување на социјалниот дијалог“, под патронат на Меѓународната организација на трудот и со финансиска поддршка од ЕУ. Целни групи се: 1. Невработени лица (примат од 18 до 30 години); 2. Жени; 3. Социјално ранливи групи; 4. Лица кои изгубиле работа поради ковид-19. Присутни беа повеќе организации и компании, а

„Мобилност Битола“ ја претставува претседателот прим. д-р Нико Јанков и членката на УО – Фанче Георгиевска. Притоа, беа спроведени сите мерки за заштита од ковид-19, а присутните ги поздравија градоначалничката м-р Наташа Петровска, претставничката на проектот за вработување Наташа Симјановска и претседателот на МКЦ – Битола, Сашо Додовски.

Претставниците на „Мобилност Битола“ ја искористија пригодата да остават контакти и со нашиот партнери од Музејот, д-р Ирена Ружин, а беше договорен состанок и со градоначалничката. При пристигнувањето и заминувањето беше презентирана рампа со количка за совладување на архитектонските бариери.

Прим. д-р Нико Јанков

„МОБИЛНОСТ БИТОЛА“ НА „СТРУМИЦА ОПЕН“

Иако во редуциран состав поради тековната пандемија, членовите на „Мобилност Македонија“ традиционално настапија на фестивалот „Струмица опен“, а од „Мобилност Битола“ учествуваше нашиот член Сотир Јоновски – искусен и долгогодишен учесник на оваа манифестија во оркестарот кој ги придржува изведувачите.

И оваа година настапија повеќе членови од повеќе здруженија, а како и порано, забележително е учеството на поголеми екипи од „Мобилност Скопје“ и „Мобилност Прилеп“. Посетеноста годинава беше намалена поради протоколите за организација на настани во услови на пандемија, но се надеваме дека во иднина интересот ќе биде многу поголем.

Прим. д-р Нико Јанков

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО АТЛЕТИКА 2021

На 6. 6. 2021 година, на стадионот „Атина Бојаци“ во Охрид, во организација на Националната федерација за спорт и рекреација на инвалидите на Северна Македонија - Параолимпскиот комитет на Северна Македонија и Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија – „Мобилност Македонија“, беше одржано државно првенство во атлетски повеќебој. Натпреварот беше спроведен и како дел од 33. Републички спортски игри на лица со телесен инвалидитет на Македонија.

Учесниците на настанот ги почитуваа важечките протоколи за заштита од ковид-19, а беа постигнати следните пласмани:

Спортисти со телесен инвалидитет:

Жени класи Ф42-46 и општа

1. Сильвана Трајковска, Скопје 1.298 поени
2. Лилјана Мицовска, Кочани 1.256 поени
3. Лидија Успрцова, Штип 1.237 поени
4. Нада Илиоска, Кичево 1.126 поени
5. Лидија Вељановска, Битола 1.063 поени
6. Радица Митровска, Скопје 1.001 поен
7. Николина Манчева, Скопје 924 поени
8. Зорица Сандева, Штип 912 поени

Жени Класи Ф53-57

1. Елена Давитковска, Куманово 1.622 поени
2. Јубица Боевска, Струмица 1.065 поени
3. Дивна Танева, Струмица 908 поени
4. Јелена Трајковиќ, Скопје 852 поени

Мажи класи Ф36-37, Ф42-46 и општа

1. Никола Пеев, Гевгелија 1.846 поени
2. Дејан Ѓорѓиевски, Скопје 1.514 поени
3. Александар Талески, Гевгелија 1444 поени
4. Горан Димчевски, Битола 1.285 поени
5. Дарко Спирковски, Битола 1.281 поени
6. Савре Бојковиќ, Куманово 1.164 поени

7. Благојче Негриевски, Скопје 1.100 поени

8. Имер Сефери, Скопје 980 поени

9. Ристе Станкоски, Велес 846 поени
Мажи класи Ф53-57

1. Гоце Миновски, Скопје 2.181 поени

2. Зоран Јовановски, Струмица 1.359,4 поени

3. Златко Арсовски, Кочани 1.359 поени

4. Александар Јовановски, Скопје 1.187 поени

5. Муштеба Амети, Охрид 1.083 поени

6. Горан Спасов, Скопје 1.053 поени

7. Небојша Пејоски, Струга 976 поени

8. Пеџо Петковски, Скопје 844 поени

9. Авни Хисмани, Тетово 692 поени

10. Игор Марковски, Струга 538 поени

Слепи и слабовидни спортсти
класи Ф11-13

1. Ибраим Љуга, Тетово 1.188 поени

2. Ибраим Исмаиловски, Куманово 1.182 поени

3. Тихомир Шопкиќ, Скопје 1.170 поени

4. Муарем Песочани, Струга 1.136 поени

5. Сашо Костадиновски, Скопје 1.116 поени

6. Димко Коларовски, Крушево 1.094 поени

7. Благоја Јошев, Кавадарци 912 поени

8. Невзат Мамедовски, Скопје 742 поени

9. Мирослав Симитковски, Скопје 707 поени

10. Ѓорѓе Чапанов, Битола 670 поени

Глуви и наглуви спортсти

1. Бурхан Махмудовски, Куманово

2. Оливер Пејчиќ, Гевгелија

3. Васко Марков, Скопје

4. Ајдовни Османовски, Битола

5. Мустафа Бекировски, Куманово

6. Мирац Асипов, Скопје

7. Нина Пејчиќ, Гевгелија

8. Маја Маркова, Скопје

9. Татјана Чечера, Куманово

10. Владимир Милошоски, Кичево

11. Ибрахим Шахиров, Кочани

12. Јове Илиевски, Битола

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО СТРЕЛАШТВО 2021

На 13. 6. 2021 година, на стрелиштето „Беј Бунар“ во Охрид, се одржа државното првенство во стрелаштво за спортисти со инвалидност на Република Северна Македонија, во организација на Параолимпскиот комитет на Северна Македонија. Натпреварот воедно беше и дел од 33. Републички спортски игри на лицата со телесен инвалидитет на Македонија во организација на „Мобилност Македонија“.

На првенството настапија 12 спортисти со телесен инвалидитет и 7 спортисти со оштетен слух, кои се натпреваруваа во своите категории во дисциплините пушка и пиштол - микс.

Судии на натпреварот беа Валентина Годовска (пушка), Бранимир Јовановски (пиштол) и Драган Дојчиноски, а натпреварот помина во фер и спортска атмосфера.

Средства за одржување на овој натпревар беа обезбедени од Министерството за труд и социјална политика и од Агенцијата за млади и спорт.

РЕЗУЛТАТИ

Воздушен пиштол микс телесни (мажи и жени)

1. Оливера Наковска Бикова-Битола 94,94,94,94,96,92=564
2. Александар Јовановски - Скопје 91,89,93,94,92,89=548
3. Ванчо Карапилов - Скопје 96,86,86,91,92,91=542
4. Небојша Пејоски - Струга 76,89,86,90,91,83=515

Воздушна пушка СХ1- микс телесни (мажи и жени)

1. Новча Тодоровски-Куманово 82,84,83,80=329
2. Ѓорѓе Здравески-Прилеп 76,78,83,82=319
3. Елизабета Тодоровска-Куманово 77,81,78,75=311
4. Стеван Ангелоски-Прилеп 80,65,69,72=286
5. Мендо Дивјаковски-Битола 67,72,62,73=274
6. Олга Ристовска-Скопје 56,67,73,61=257
7. Никола Станоевски-Битола 57,62,42,47=208

Воздушна пушка CX2

1. Никола Ѓуровски-Битола
86,85,87,81=339

Воздушен пиштол микс глуви и наглуви (мажи и жени)

1. Светлан Седмаков - Скопје
85,90,84,92,88,88=527
2. Нина Гуровенко-Пејчиќ - Гевгелија ,90,86,88,89,84,84=521
3. Горан Митревски - Скопје
81,82,84,82,83,81=493
4. Андијана Грковска - Скопје
78,83,74,72,78,70=455
5. Снежана Јарчева - Скопје
49,51,50,52,4661=309

Воздушна пушка глуви микс (мажи и жени)

1. Васил Љомов - Градско
63,74,70,65=272
2. Светлан Седмаков - Скопје
65,71,53,57=246
3. Андијана Грковска - Скопје
58,41,46,38=183
4. Оливер Пејчиќ - Гевгелија
28,54,43,41=166
5. Снежана Јарчева - Скопје
27,23,59,40=149
6. Нина Гуровенко Пејчиќ-Гевгелија
33,26,37,40=136
7. Горан Митревски-Скопје
31,40,26,13=110

Б. Јовановски

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ПИНГ-ПОНГ

На 02.10.2021 година во спортската сала „Јасмин“ во Кавадарци, во организација на Националната федерација за спорт и рекреација на инвалидите на Северна Македонија - Параолимписки комитет на Северна Македонија, беше одржано Државно првенство во пинг-понг на кое учествуваа 41 натпреварувач и тоа: 25 спортисти со телесен инвалидитет и 16 спортисти со оштетен слух, поделени во 6 категории, 4 во машка и 2 во женска конкуренција.

Резултати:

Класа 3-5

1. Бранимир Јовановски - Куманово
2. Муштеба Амети - Охрид
3. Зоран Јовановски - Струмица
4. Васил Росомански - Кавадарци
5. Илчо Кангов - Гевгелија

Класи 6-8

1. Рубинчо Ристески - Прилеп
2. Томи Јаневски - Битола
3. Игорчо Постолов - Струмица
4. Тони Митровски - Скопје
5. Ванчо Карапилов - Скопје
6. Марјан Зафировски - Скопје
7. Костадин Николов - Струмица
8. Дончо Чамбов - Велес
9. Антон Коцевски - Велес

Класи 9-10

1. Страшко Коцевски - Куманово
2. Зоран Трајановски - Куманово
3. Митко Сотироски - Охрид
4. Дејан Алексовски - Скопје
5. Дејан Ѓорѓиевски - Скопје
6. Вјачеслав Корјакин - Скопје
7. Никола Маркоски - Делчево

Класи 7-10 - жени

1. Лилјана Мицовска - Кочани
2. Олга Ристовска - Скопје
3. Оливера Наковска-Бикова - Битола
4. Тајна Ристеска - Прилеп

Мажи глупи и наглуви

1. Мустафа Велиов - Штип
2. Ристо Ников - Струмица
3. Васко Марков - Скопје
4. Тоде Гиков - Куманово
5. Зоран Гиков - Неготино
6. Фадил Асанов - Велес

7. Мустафа Бекировски - Куманово
8. Борис Стојакоски - Прилеп

Жени глуви и наглуви

1. Ангелина Гиков - Неготино
2. Андрдијана Грковска - Скопје
3. Маја Маркова - Скопје
4. Неда Николова - Струмица
5. Татјана Чечерова - Куманово
6. Севда Велиова - Штип
7. Хермина Гикова - Куманово
8. Живка Стојаноска - Прилеп

Б. Јовановски

33. ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ШАХ ЗА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ

На 22 и 23 јули 2021 година, во хотел „Конгресен центар“ – Охрид, се одржа 33. Државно првенство во шах за лица со телесен инвалидитет, во организација на „Мобилност Македонија“ и Параолимпскиот комитет на Северна Македонија, а со поддршка на Министерството за труд и социјална политика.

Поради пандемијата од ковид-19, и оваа година бројот на учесници беше намален. На првенството учествуваа 15 шахисти кои играа по викенд-правила на ФИДЕ во 5 кола. Судии на првенството беа Тони Пајдаков и Драган Дојчиноски.

Првенството се одржа во согласност со препораките на Комисијата за заштита од заразни болести.

Во спортска и фер атмосфера, на првенството беа постигнати следните резултати:

	Име и презиме	Поени	Бухолц
1	Јанчо Ѓорѓевски - Куманово	4	14,5
2	Тоде Зафировски - Тетово	4	11,5
3	Адем Неби - Скопје	3,5	15,5
4	Горан Војновски - Кочани	3,5	14,5
5	Насер Мустафа -	3,5	11,5
6	Даниел Нуневски - Охрид	3	13,5
7	Билал Биберовиќ - Велес	3	13,0
8	Тоде Арсов - Штип	2,5	12,5
9	Мирослав Бучевски - Скопје	2	14,5
10	Зекираја Изети - Тетово	2	13,0
11	Томе Ивановски - Битола	2	12,0
12	Димитар Цафовски - Битола	2	12,0
13	Димитар Илиевски - Скопје	2	11,5
14	Томе Ѓорѓиевски -	2	11,5
15	Кире Ангелковски - Битола	1	11,5

Б. Јовановски

МЛАДИНСКОТО ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ШАХ „СТРУГА 2021“

Од 19 до 25. 6. 2021 година, во хотелот „Дрим“ во Струга, се одржа МЛАДИНСКОТО ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО ВО ШАХ „СТРУГА 2021“, на кое во категоријата U14 (натпреварувачи до 14-годишна возраст) настапи и младиот стипендист на Паралимпискиот комитет на Северна Македонија, Александар Стојчески од Скопје.

Во конкуренција на 10 натпреварувачи, младиот Александар го освои 8. место со освоени 2 поени.

Настапот на нашиот стипендист Александар Стојчески и неговиот пријател и родител Горан Стојчески, финансиски беше поддржан од средствата од Агенција за млади и спорт.

Б. Јовановски

From the Tournament-Database of Chess-Results <http://chess-results.com>

Youth Championships of North Macedonia 2021-U14

Last update: 25.06.2021 14:10:31

Final Ranking after 9 Rounds

Rk.	ShNo	Name	Typ	sex	FED	Rtg	Club/City	Pts.	TB1	TB2	TB3	TB4	Rp	n	K	ng+/-
1	5	AFM Zlatkov Anton	U14		MKD	2024	Centar	9	0	5	36	9	1942	6	40	19,2
2	8	Farmakoski Georg	U14		MKD	1481	Alkaloid	7,5	0	3,5	25,25	7	1475	6	40	8,8
3	3	Pavkovski Nikola	U14		MKD	1413	Alkaloid	6,5	0	2,5	20,25	6	1376	6	40	-17,6
4	1	Mateski Stefan	U14		MKD	1038	Lasker	5,5	0,5	1,5	15,75	5	1332	6	40	42,4
5	10	Lazovski Kristjan	U14		MKD	1136	Gambit asseco-see	5,5	0,5	1,5	13,75	5	1321	6	40	17,2
6	7	Nikolovski Mihail	U14		MKD	1148	Lasker	4,5	0	1	11	4	1239	6	40	-6,8
7	6	Lakinski Simeon	U14		MKD	0	Alkaloid	2	1	0,5	4,75	1	1036	7		
8	2	Stojcheski Aleksandar	U14		MKD	0	Gambit asseco-see	2	0	0	2,5	2	1036	7		
9	9	Smilcevski David	U14		MKD	0	Stivo Patako	1,5	0	0	2,5	1	983	7		
10	4	Djorovic Matija	U14		MKD	1063	Alkaloid	1	0	0	1,75	0	898	6	40	-63,2

Annotation

Tie Break1: Direct Encounter (The results of the players in the same point group)

Tie Break2: Koya Tie-Break

Tie Break3: Someborn-Berger-Tie-Break variable

Tie Break4: The greater number of victories (variable)

ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО НА МАКЕДОНИЈА ВО ШАХ ЗА 2021

Од 24-31 јули 2021 во организација на Шаховската федерација на Македонија, во Хотел „Дрим“ во Струга, се одржа Отвореното првенство на Македонија во шах за 2021 година.

Првенството беше од отворен карактер за сите играчи со FIDE ID код кои се наоѓаат на македонската рејтинг листа. Се играше по Швајцарски систем од девет (09) кола и резултатите се рејтингува во FIDE. На првенството важеа правилата на FIDE.

Темпо на игра беше 90 минути за 40 потези и додатни 30 минути до крајот на партијата, со бонусификација од 30 секунди за секој потег, почнувајќи од првиот.

Шахисти со меѓународни титули (FM, IM и BM), поранешни шампиони на Македонија и шахисти со рејтинг над 2300 поени беа ослободени од плаќање на партиципација за учество на првенството.

За останатите таа зависеше од моментниот рејтинг :

- шахисти без рејтинг 1.500 денари
- шахисти со рејтинг помал од 2000 износ од 1.200 денари
- шахисти со рејтинг 2000-2199 износ од 900 денари -шахисти со рејтинг 2200-2299 износ од 600 денари

Организаторот обезбеди шаховски комплети за сите учесници, а согласно пропозициите, играч кој нема да се појави на шаховската табла 15 минути по почетокот на колото, ќе ја загуби партијата (толеранција на доцнење 15 минути). Исто така строго беше забрането носење мобилни телефони или други електронски уреди во салата за игра, а казна за овој прекршок беше губење на партијата.

На Отвореното првенство на Македонија во шах за 2021 година учествуваше и нашиот шахист Јанчо Ѓорѓевски, чие учество комплетно (котизација, сместување, исхрана и патни трошоци) го финансираше Сојузот за спорт и рекреација на инвалидите Куманово, од средства од спортски ваучер.

Јанчо Ѓорѓевски оствари одличен резултат пласирајќи се на 16 место со освоени 5 поени од 9 кола, во конкуренција на 42 натпреварувачи.

Инаку, Филип Михов ја освои шампионската титула во сениорска конкуренција на Отвореното првенство на Македонија во шах освојувајќи седум бода во девет партии. Михов, кој како освојувач на медал од Информатичката олимпијада сега е студент на Оксфорд и по титулата младински шампион од 2017 година, сега во својата колекција ја додава и сениорската титула, со што направи исчекор и се доближи кон шаховскиот наслов ФИДЕ Мајстор.

Б.Јовановски

НАСТАП НА СПОРТИСТИ ОД „МОБИЛНОСТ МАКЕДОНИЈА“ НА 29. РЕПУБЛИЧКИ СПОРТСКИ ИГРИ НА СПИКС

Од 21 до 24. 9. 2021 година во Врњачка Бања, Србија, во организација на Сојузот на параплегичари и квадриплегичари на Србија (СПИКС), беа одржани 29. Републички спортски игри на параплегичари и квадриплегичари на Србија, на кои по покана од организаторот учествуваа и тројца натпреварувачи од „Мобилност Македонија“.

Најголем успех од нашите спортисти постигна Гоце Миновски од Скопје, кој во класата Ф-53 освои три први места и тоа:

- 1. место во копје, со резултат 9,19 метри;
- 1. место во диск, со резултат 9,59 метри;
- 1. место во гуле, со резултат од 11,70 метри.

Дејан Ѓорѓиевски од Скопје во класата Ф-58 освои два медала и тоа:

- 2. место во копје, со резултат 13,72 метри;
- 3. место во диск, со резултат 13,18 метри;
- 4. место во гуле, со резултат 5,25 метри.

Златко Арсовски од Кочани во класата Ф-55 освои:

- 4. место во гуле, со резултат 4,30 метри;
- 5. место во копје, со резултат 9,36 метри;
- 5. место во диск, со резултат 11,07 метри.

Натпреварот се одвиваше во исклучително лоши временски услови, на студено и дождливо време.

Б. Јовановски

РЕПУБЛИЧКИ СПОРТСКИ ИГРИ НА ЛИЦА СО ТЕЛЕСЕН ИНВАЛИДИТЕТ ВО ПИНГ ПОНГ

На 10.10.2021 година во салата „Јасмин“ во Кавадарци се одржа натпревар во пинг понг во рамките на 33. Републички спортски игри, а во организација на Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет на Македонија – Мобилност Македонија и во соорганизација со Параолимпскиот комитет на Северна Македонија, финансиски помогнати од средствата за активност преку Министерството за труд и социјална политика.

Во исклучително спортска и фер атмосфера, со почитување на мерките и препораките за спречување на ширење на корона вирусот, се постигнаа следните резултати:

ЖЕНИ КЛАСИ 6-10

1. Лилјана Мицовска – Кочани
2. Оливера Наковска Бикова – Битола
3. Олга Ристовска – Скопје
4. Тајна Ристеска – Прилеп

МАЖИ КЛАСИ 4-5

1. Бранимир Јовановски – Куманово
2. Зоран Јовановски – Струмица
3. Муштеба Амети - Охрид
4. Васил Росомански – Кавадарци

МАЖИ КЛАСИ 6-8

1. Рубинчо Ристески – Прилеп
2. Тони Митровски – Скопје
3. Томи Јаневски – Битола
4. Ванчо Карапилов – Скопје
5. Марјан Зафировски – Скопје
6. Игорчо Постолов – Струмица
7. Антон Коцевски - Велес
8. Дончо Чембов - Велес

МАЖИ КЛАСИ 9-10

1. Небојша Ташиќ – Куманово
2. Страшко Коцевски – Куманово
3. Митко Сотировски – Охрид
4. Дејан Алексаовски - Скопје
5. Зоран Трајановски – Скопје
6. Кристијан Божиновски - Скопје
7. Дејан Ѓорѓиевски – Скопје

Б.Јовановски

ЗЛАТЕН И СРЕБРЕН МЕДАЛ ЗА ОЛИВЕРА НАКОВСКА БИКОВА НА СВЕТСКИОТ КУП ВО НОВИ САД, СРБИЈА

Градот Нови Сад, Србија беше домакин на последниот официјален Светски куп во стрелаштво пара спорт, кој се одржа пред започнување на Параолимписките игри во Токио 2020 година. На стрелиштето во Нови Сад од 1-4 јули 2021 година, во пиштолски дисциплини се натпреваруваа повеќе од 15 натпреварувачи од 20 држави. Големата награда на Нови Сад 2021 година, повеќе беше подготвителен настан и последен тест за спортистите во пресрет на игрите во Токио, отколку класичен Светски куп.

Првиот натпреварувачки ден, македонската параолимпијка Оливера Наковска Бикова, во дисциплината П2 повторно блесна и со резултат од 570 кругови го освои првото место во основниот дел (91, 96, 96, 94, 96, 97), а подоцна во финалето во сериозна битка со унгарката Криста Давид, го освои првото место, златниот медал и Големата награда на Нови Сад за 2021 година. Честитки за Оливера која уште еднаш ги презентираше своите неоспорни спорчки квалитети издигнувајќи се којзнае по кој пат над меѓународната елита на учеснички на овој натпревар, повеќекратни носители на параолимписки, светски и европски медали.

Во машкиот дел во оваа дисциплина, Ванчо Карапилов со резултат од 539 кругови го освои 12-то место, додека Александар Јовановски со еден круг помалку, односно 538 кругови, го освои 14-то место и не успеаја да се изборат за влез во финале, во конкуренција на 19 натпреварувачи.

Вториот натпреварувачки ден повторно блесна Оливера Наковска Бикова, овој пат во дисциплината Спорт пиштол 25 метри (П3), освојувајќи го сребрениот медал во конкуренција на 18 натпреварувачи. Оливера во финалето се пласира по освоеното четврто место во квалификациите со резултат од 554 кругови (90, 89, 93, 94, 94, 94), колку и третопласираниот Живко Папаз од Србија но со помалку внатрешни центри, 7. Од осуммината учесници во финалето, седуммина беа пласирани учесници за претстојните параолимписки игри во Токио, а Оливера со

ISSN 1857-8470

